

Direktionens beretning

- til det ordinære fællesrådsmøde, torsdag den 27. november 2025 på Harreslev-Kobbermølle Danske Skole

INDHOLD

Direktionens beretning til det ordinære fællesrådsmøde	3
<i>ved direktør Lars Kofoed-Jensen</i>	
Dagtilbudsområdet.....	5
Skole- og Gymnasieområdet.....	9
Kurser og pædagogiske arrangementer	18
Center for Undervisningsmidler (CfU), Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) og	
Rejsekontoret.....	19
Personalekontoret.....	27
IT i Skoleforeningen	30
Teknisk Afdeling.....	31
Økonomiafdelingen	34
Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig	36
<i>ved sekretær Tina Enke</i>	
Ladelund Ungdomsskole.....	38
<i>ved forstander Tore Bock</i>	
Ungdomskollegiet	39
<i>ved forstander Allan Pedersen</i>	
Jaruplund Højskole.....	40
<i>ved forstander Karsten B. Dressø</i>	
Christianslyst.....	42

DIREKTIONENS BERETNING TIL DET ORDINÆRE FÆLLESRÅDSMØDE

ved direktør Lars Kofoed-Jensen

Finansåret 2024 endte med det vi kalder et sort nul – altså et overskud i promillestørrelse i forhold til vores samlede omsætning på over 162 mio. €. Budgettet stillede ellers et mindre underskud i udsigt, men selvom vi havde 4 mio. € mere i udgifter end budgetteret, så blev det opvejet af 5,8 mio. € mere i indtægter – alene 4,9 mio. € heraf fra kredse og kommuner.

Vi fik godt nok en meget flot forhøjelse af Sydslesvigudvalgets tilskud for 2024, men store danske lønforhøjelser smittede og smitter stadig – sammen med kursmekanismen – af på økonomien, så vi måtte fortsætte på sparekursen, selvom følelsen var og er, at vi ikke kan spare mere.

Vi arbejder selvfølgelig på at opnå tilskudsforhøjelser fra både dansk og tysk side, som matcher de store lønstigninger, men det ville være meget usandsynligt, at vi får 100 % dækning. Her har ”statens fremskrivningsfaktor” været et problem, fordi de store danske lønstigninger stammer fra det kommunale område – men det har vi ikke hidtil oplevet forståelse for i forbindelse med budgetforhandlingerne med Sydslesvigudvalget.

Et særligt opmærksomhedsområde er fortsat de slesvig-holstenske tilskud til Sachkosten – idet vi kan se, at kommunerne betaler hinanden væsentligt højere bidrag for elever fra nabokommunen end det, vi modtager (og kommuner opkræves af Slesvig-Holsten) – faktisk ser vi forskelle, som ofte er omkring 1000 € pr. elev pr. år, og det er med over 5.500 elever et beløb, der ville hjælpe rigtigt meget. Desværre får vi tidligst i 2027 – ja sidste år skrev jeg 2026, men reformen omkring Ganztagsbetreuung skubber det endnu engang - glæde af en evt. forhøjelse, der skal vedtages i en politisk proces, hvor også de kommuner, der i dag reelt sparer (mange) penge på hver elev i det danske mindretals skoler, tages med på råd. Det er altså ikke sikkert, at vi får udlignet hele forskellen – men vi arbejder sammen med SSW om denne økonomiske og ikke mindst mindretalspolitiske udfordring.

Digitaliseringsdagsordenen har ændret sig meget de senere år. Mindre skærmtid, mobilforbud og så skepsis over for de store teknologikoncerner (her især Microsoft) sætter nu dagsorden. Med de første ting skal vi finde vore ben, for vore elever skal stadig forberedes på den digitale verden, som de vokser op i og som nogle af os har oplevet komme til i forhold til vores langt mere analoge barndom. Med det sidste står Skoleforeningen over for et paradigmeskifte – nemlig væk fra Microsoft og over til OpenSource, sådan som både Slesvig-Holstens regering og Danmark anbefaler – og for Slesvig-Holstens vedkommende allerede har sat i værk.

Samarbejdet i mindretallet er blevet videreudviklet, og vi afprøver endnu tættere samarbejde overalt hvor det giver mening og hvor skatteregler (moms er også en skat) ikke sætter forhindringer i vejen. De kommende år vil vise, hvor den rejse går hen.

Vi fortsætter vores dialogproces for alle medarbejdere, hvor vi er i dialog om hvad der går godt, hvor vi har udfordringer og hvilke muligheder medarbejderne ser. Det handler ikke om løn- og arbejdstidsforhold – det handler om de ikke mindre vigtige bløde værdier i hverdagen og om at styrke det store VI i Skoleforeningen.

Senere skal vi have en ny trivselsundersøgelse for alle medarbejdere – men vi skal finde den rigtige, eller rettere de rigtige. De seneste år har vist, at forskellige medarbejdergrupper kræver forskellige undersøgelser, hvis de skal opleves som vedkommende.

Naturligvis har forhandlinger med de danske fagforeninger i forhold til opfyldelse af påbuddet om afskaffelse af kursmekanismen fyldt meget. I skrivende stund ligger der en aftale, som parterne har igangsat informationsarbejde og godkendelsesprocedure omkring. På arbejdsgiversiden skal Styrelsen

godkende, men kun hvis Sydslesvigudvalget kan godkende og så på medarbejdersiden skal alle fire fagforeninger godkende ved afstemning blandt deres medlemmer. Den proces er næppe afsluttet, før Fællesrådsmødet.

Til slut vil jeg gerne på direktionens og egne vegne sige tak til alle – ansatte, forældre, børn og unge – i vores system. Og traditionen tro vil jeg slutte af med at ønske for os alle, at vi kan få endnu mere af den gode hverdag – også på trods af økonomiske trængsler.

DAGTILBUDDSOMRÅDET

BØRNETAL I DAGTILBUD

Samlet børnetal i dagtilbuddene (årligt gennemsnit – for 2025 vises tallet fra juni måned):

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Juni 2025
2.288	2.399	2.487	2.570	2.589	2.563	2.602	2.640	2.657	2.831

Deraf antal vuggestuebørn (årligt gennemsnit – for 2025 vises tallet fra juni måned):

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Juni 2025
376	463	506	525	520	538	559	584	585	534

Antallet af børn, der har været på Hjerpsted Feriekoloni, har siden 2016 udviklet sig på følgende måde:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 prognose
849	815	843	759	0	300	711	709	694	764

Antallet af børn, der modtager tilbuddet om forlænget åbningstid, har siden 2018/2019 udviklet sig på følgende måde (status juni 2025):

2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
1.035	1.014	1.045	1.039	1.122	1.034	1.032

FLEKSIBILITETEN ER VENDT TILBAGE

Landsregeringen i Kiel har lyttet til os! Vores fælles demonstration i foråret 2024 har haft en kæmpe andel i, at der er blevet foretaget nogle væsentlige forandringer i forbindelse med Kita-loven.

Siden 1.januar 2025 er det ikke længere antal tilmeldte børn, som er styrende for, hvor mange medarbejdere, der skal være tilstede, men de enkelte huses faktuelle børnetal. Det giver rigtig god mening og medfører en klog fleksibel planlægning ift. det daglige arbejde, samt medfører et mindre vikarbehov. Dette viser sig betydeligt især ift. ydertimerne, som fremover udelukkende kalder på det antal medarbejdere, som der faktisk er børn til.

Det, der fremover skal huskes er en **minimumsnormering**, som er på følgende måde:

- Ved op til 15 børn gælder, at 1 pædagog er på gruppen + en pædagogmedhjælper er i huset.

- Som udgangspunkt gælder jf. hele åbningstiden at der altid to medarbejdere i huset (en pædagog + en pædagogmedhjælper)
- Så må der "blot" huskes, at vuggestuebørn fortsat tæller dobbelt

Det vi fortsat ikke er nået i mål med, er en forøgelse af vikartimer. Alle Træger får fortsat udelukkende tidsskud på baggrund af en gennemsnitlig beregning på 15 fraværsdage per medarbejder per år. Dog viser sygekassernes undersøgelser et andet billede – nemlig det, at en medarbejder i gennemsnit per år har op til 22 fraværsdage.

Ligeledes har vi fortsat et stort behov for at udvide kapaciteten på vuggestueområdet, men hvor vi stadig oplever, at landsregeringen ikke øger tilskuddet for at vi kan investere i nødvendige udvidelser, nybygninger eller ombygninger. Det er en stor udfordring og et ansvar, som vi ser som yderst nødvendigt at politikerne tager sig af, for at vi kan tilbyde en pladsgaranti for alle vores familier.

VELKOMMEN TILBAGE TIL ET DIGITALT UNIVERS

Efter en større efterspørgsel fra både dagtilbud og skoler har vores CFU Sydslesvig tegnet abonnement på **denførstelæsning.dk**. Interessen på dagtilbudsområdet har været stigende under Coronapandemien hvor dagtilbuddene med førskolebørn har haft adgang til det digitale univers. Også forældre har sammen med deres børn afprøvet det digitale univers og vist interesse i at fortsætte efter pandemitiden.

Således har det udviklet sig til et redskab som både dagtilbud og skole kan se mening i med et særligt blik på at skabe en rød tråd i overgangen fra dagtilbud til skole. Den første læsning er nu tilgængeligt for alle førskolebørn og indskolingselever.

Den første læsning støtter en god læse- og skrivestart for barnet i overgangen fra dagtilbud og skole. Barnet kan arbejde i eget tempo.

Skolebørnene kan arbejde selvstændigt hjemme og førskolebørnene kan af egen motivation lege med sprog- herunder læsning og skrivning både i dagtilbud og/eller i hjemmet.

Et digitalt læringsunivers til barnets læse- og skrivestart

I det digitale læringsunivers kommer børnene ud på et sprogligt eventyr, hvor figurerne Ida og Emil guider dem gennem 36 niveauopdelte læringsaktiviteter. Børnene får en god basisforståelse for lyd, ord og sprogets opbygning og bliver blandt andet introduceret til oplæsnings-, skrive- og quizmoduler. Aktiviteterne er bygget op om klassiske eventyr og hjælper blandt andet børnene med sprogforståelse og bevidsthed om forskellige sproglige virkemidler.

KURSER TÆTTERE PÅ PRAKSIS

På dagtilbudsområdet har vi valgt at ændre kursusudbuddet, så det i højere grad tager udgangspunkt i de behov, der findes i den enkelte institution. I stedet for et stort fælles udbud af kurser har vi nu øremærket midler til hver institution og til netværkene. Det betyder, at institutionen hhv. et netværk selv kan booke og planlægge forløb og kurser ud fra de ønsker og behov, som viser sig i hverdagen.

Det kan være et særligt fokusområde, institutionen eller netværket arbejder med, en indsats man ønsker at styrke, eller et emne, hvor institutionen eller netværket oplever at mangle viden og inspiration. På den måde kan hvert dagtilbud skræddersy videreuddannelse, så den passer præcis til egen praksis også indenfor netværket eller på tværs af disse.

Selvom der er fokus på lokale behov, vil der fortsat blive udbudt enkelte fælles kurser på tværs af alle institutioner – blot i mindre omfang.

Denne kombination giver mulighed for både at styrke de enkelte institutioner og samtidig fastholde en fælles faglig retning.

Institutionerne har selv haft et ønske om denne forandring. Når flere medarbejdere fra samme institution deltager i det samme kursus, bliver det lettere at forankre den nye viden i hverdagen. Det styrker både implementeringen og den fælles pædagogiske udvikling.

KVALITETSTILSYN PÅ VEJ I DAGTILBUDDENE

Vi er godt i gang med at udvikle et nyt kvalitetstilsyn for dagtilbuddene. Tilsynet er et lovkrav i begge lande, Danmark og Tyskland, som alle Kommuner hhv. *Träger* skal indføre og vi arbejder lige nu på at udfylde rammerne, så det passer til vores mindretalskontekst og institutionernes praksis.

Der er nedsat en arbejdsgruppe bestående af bl.a. dagtilbudsledere som flittig har afprøvet et dialogredskab til tilsynet. Erfaringerne herfra er meget positive, og arbejdsgruppen bakker op om den retning, vi er på vej i.

Citat, leder fra arbejdsgruppen: *”Kvalitetstilsynets resultater åbner op for iagttagelser som giver anledning til refleksion – denne refleksion kan være med til at vi justerer vores pædagogiske praksis og vi derigennem udvikler pædagogiske praksis. Vi kan igennem tilsynets resultater se hvad vi er gode til og hvor vi eventuelt kan forbedre os. Vigtigt for mig er, at det hele tiden er tydeligt og transparent for mine medarbejder hvad det skal gå ud på og inddrage dem aktivt igennem hele processen.”*

Vi forventer at kvalitetstilsynet er klar til implementering i 2026.

To nye konsulenter skal understøtte arbejdet i praksis og herved bidrage til videreudviklingen af børnemiljøer af høj kvalitet. Formålet med tilsynet er at sikre både kontrol og udvikling. Redskabet bygger på medarbejdernes egne iagttagelser og konsulentens iagttagelser som lægger op til refleksion i en fælles dialog og bl.a. derved sætter retning for udvikling ud fra de forskellige perspektiver.

På den måde kan vi sikre, at alle børn får de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling i deres hverdag.

ARBEJDSLØRDAG I HJERPSTED

En weekend i maj er godt 50 forældre, deres børn samt vores ansatte ved Hjerpstedkolonien mødt op, for at shine op på børnenes feriekoloni. Det blev til et døgn med masser af grin, gode snakke, arbejdsglæde, overnatning og ikke mindst lækker mad.

Alle har flittigt været i gang med både at male koloniens lange gange og ikke mindst spisestuen, som immervæk kan rumme 40 børn. Derudover blev der bygget tre børne- og en voksenbænke til bål stedet. Der blev repareret og malet stakitter, gravet gamle bildæk op af græsplænen og repareret døre i skuret, så de nu endelig kan lukkes, som de skal.

Mens forældrene var ”på arbejde”, ja så blev der igangsat mange sjove lege og aktiviteter for og med børnene. Forældrene fik ligeledes lov til at afprøve, hvordan det er at være barn på Hjerpstedkolonien. Det betyder, at der både blev sunget før spisning, hejst flaget lørdag morgen og øvet koloniens traditionelle »Hjerpstedsang«. Der blev børstet tænder i fællesskab i børnenes badeværelser og fyldt maver i stor stil – lige fra chokoladecake over lasagne til koldskål med kammerjunkere.

Weekenden har været en fantastisk stor succes for fællesskabet og vi ser med glæde fem til en kommende sjov forældre-arbejdsweekend – TUSINDE TAK for jeres kæmpe indsats kære forældre.

FÆLLES LEDERKONFERENCE 2025

Børn og unge oplever mange overgange – hjemmefra til vuggestuen, fra vuggestue til børnehave, fra børnehave til skole osv. For at have fokus på at alle børn og unge oplever de bedst mulige overgange i Skoleforeningens institutioner, har vi valgt at vores dagtilbuds- og skoleledere ved hjælp af faglig eksternt input, samt egne praksisfortællinger skal få mulighed for at opkvalificere hhv. videreudvikle deres lokale samarbejde omkring overgangen fra dagtilbud til skole.

Derfor blev årets emne: *"Overgange for børn og unge i Skoleforeningen - herunder ledelses af medarbejdere i "den gode overgang."*

I år blev der for allerførste gang nedsat en arbejdsgruppe, som bestod af tre dagtilbuds- og tre skoleledere, samt en repræsentant fra dagtilbudskontoret og en fra Skolekontoret, med fokus på et endnu tættere praksisblik.

Arbejdsgruppen har valgt at rette fokus på eksternt fagligt input af sociolog Anette Prehn. Anette har inspireret med ny viden inden fra hjerneforskningen og social psykologi. Lederne har hørt noget om hjernens spilleregler, og hvad det betyder for ledelse, læring, vaneændring og socialt samspil. De blev inspireret med lette metoder hhv. personlige små forandringer som kan understøtte at indtage et nyt perspektiv og bruge hjernen som medspiller og komme væk fra f.eks. gamle vaner mm.

På den anden dag kom dagtilbuds- og skoleledere med oplæg af egen virkelighed omkring hvordan der lokalt tværfagligt samarbejdes omkring de forskellige overgange børn og unge har i Skoleforeningen. Oplæggene var tænkt som indledning til de efterfølgende drøftelser, som omhandlede opkvalificeringen af det tværfaglige samarbejde, rundt omkring de gode overgange i Skoleforeningen. Lederne drøftelser tog afsæt i forskellige refleksionsspørgsmål som f.eks.: *Hvilke faktorer skal man som leder være opmærksom på, når overgangen skal lykkes og kvaliteten sikres? Hvordan gribes arbejdet med den gode overgang an? Hvilke gode erfaringer kan vi blive inspireret af? Hvordan bliver årshjulet et arbejdsredskab? Hvordan sætter man processer i gang? Hvordan får vi forældrene med som del af læringsmiljøet?*

Citat af en leder: mega spændende og sjove oplæg. Gode tværfaglige gruppedrøftelser, som har været en berigelse og gavner samarbejdet og forståelse for hinandens faglighed.

Citat: Måden konferencen var planlagt på virkede positivt i forhold til at opleve sammenhæng mellem oplæg og gruppearbejdet.

Dejligt opfriskende at afslutte konferencen med et oplæg om arbejdsglæde.

Foredragsholder Thomas Grønnemark er en unik foredragsholder, der kombinerer sin baggrund som professionel sportsudøver og indkasttræner med en passion for arbejdsglæde og motivation. Han rundede konferencen af med hans energifyldte og humoristiske foredrag, som var fuldt med konkrete værktøjer, der kan implementeres med det samme.

SKOLE- OG GYMNASIEOMRÅDET

Ved det nye skoleårs begyndelse – opgjort pr. 1. september 2024 – var 5.859 elever indskrevet i de 40 danske skoler i Sydslesvig mod 5.793 elever ved sidste skoleårs begyndelse.

INDSKOLINGSTAL

Ved begyndelsen af skoleåret 2024-2025 blev 612 børn indskolet i de danske skoler i Sydslesvig. Efterfølgende tabel viser tilgangen af nye elever på 1. klassetrin i de seneste 10 år:

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
557	551	594	563	580	596	579	558	588	612

DET SAMLEDE ELEVTAL

Det samlede elevtal i skolerne har i perioden 2015-2024 udviklet sig på følgende måde (opgjort pr. 1. september):

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5.717	5.835	5.722	5.657	5.668	5.710	5.692	5.724	5.793	5.859

Elevtallet pr. 1. september 2024 er lidt højere end i 2023. Antallet af nye elever i 1. klasse ved begyndelsen af skoleåret 2024-2025 er lidt højere end i 2023. De kommende år regner vi med, at der fortsat vil være stabile tal, med en let stigende tendens. Alt i alt vurderes, at elevtallet de kommende år ikke vil have de store udsving.

Elevernes fordeling på forskellige klassetrin (pr. 1. september 2024)

1. klassetrin	620
2. klassetrin	665
3. klassetrin	588
4. klassetrin	505
5. klassetrin	530
6. klassetrin	519
7. årgang	451
8. årgang	494
9. årgang	450
10. årgang	335
11. årgang	229
12. årgang	258
13. årgang	215
I alt	5.859

SKOLERNES STØRRELSE

Skoler og antal klasser i skoleåret 2024-2025

Skoler med 1 klasse

Vyk Danske Skole, Medelby Danske Skole

Skoler med 2 klasser

Husby Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj, Vestermølle Danske Skole

Skoler med 3 klasser

Hatlund-Langballe Danske Skole, Nibøl Danske Skole, Askfelt Danske Skole, Satrup Danske Skole, Kaj Munk-Skolen, Treja Danske Skole, Hans Helgesen-Skolen

Skoler med 4 klasser

Jaruplund Danske Skole, Store Vi-Vanderup Danske Skole, Jernved Danske Skole, Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Vimmersbøl Danske Skole, Sørup Danske Skole, Uffe-Skolen, Hanved Danske Skole, Lyksborg Danske Skole

Skoler med 5 klasser

Sild Danske Skole, Ladelund Ungdomsskole, Bredsted Danske Skole, Trene-Skolen Sild

Skoler med 6 klasser

Oksevejens Skole

Skoler med 8 klasser

Ejderskolen, Gottorp-Skolen

Skoler med 10 klasser

Sønder Brarup Danske Skole

Skoler med flere end 10 klasser

Duborg-Skolen (eksklusive 11.-13.årg.)	11 klasser
Harreslev-Kobbermølle Danske Skole	12 klasser
Hiort Lorenzen-Skolen	12 klasser
Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg	12 klasser
Jørgensby-Skolen	12 klasser
Læk Danske Skole	14 klasser
Husum Danske Skole	14 klasser
Jens Jessen-Skolen	15 klasser
A. P. Møller Skolen (eksklusive 11.-13. årg.)	15 klasser
Jes Kruse-Skolen	18 klasser
Gustav Johannsen-Skolen	23 klasser

SKOLEOMRÅDET 1.-10. KLASSETRIN

Fortsat stramme rammer

Præmisserne for det forgangne skoleår var desværre i store træk de samme som i 2023/2024. Det har ikke været muligt at skabe et økonomisk råderum af et omfang, der kunne imødegå det gab, som over tid er opstået mellem indtægts- og udgiftssiden.

Året har derfor været præget af en række af de samme initiativer, som blev iværksat det foregående år med henblik på at afhjælpe denne ubalance.

Skoleforvaltningen har i tæt samarbejde med skolerne arbejdet på at tilpasse de aktiviteter, der er knyttet til den enkelte skole, så skånsomt som muligt – med den grundlæggende forudsætning, at undervisningen fortsat har højeste prioritet.

De erfaringer, der er høstet gennem de seneste år, har givet os værdifuld indsigt og styrket vores organisatoriske robusthed. Samtidig har de tydeliggjort, hvor komplekst og udfordrende det er at opnå økonomisk balance under de nuværende vilkår.

Skoleforeningen afsluttede regnskabsåret med et beskedent overskud. Resultatet afspejler dog alene tal, og ikke den i høj grad betydelige indsats og det vedvarende engagement, der har været lagt for dagen på alle niveauer i organisationen.

Der skal rettes en stor tak til elever, forældre og medarbejdere for deres forståelse, samarbejdsvilje og ansvarlighed i en fortsat udfordrende situation.

Håndværk og Design

I løbet af skoleåret har Skoleforeningen afsluttet det flerårige arbejde med at forberede implementeringen af faget Håndværk og design. Dermed er en væsentlig milepæl nået i udviklingen af Skoleforeningens faglige profil og undervisningstilbud.

Baggrunden for indsatsen skal findes i ændringerne af de tidligere fag sløjd og håndarbejde, som siden 2007 ikke har været en del af læreruddannelsen i Danmark. Disse fag er gradvist blevet videreudviklet med fokus på proces frem for produkt og på at styrke elevernes kreative og innovative kompetencer. Efter en overgangsperiode under betegnelsen materiel design blev faget i 2014 en del af folkeskolens fagrække under navnet Håndværk og design. Faget viderefører elementer fra de oprindelige fag, men med et tydeligt fokus på selvstændigt designarbejde, eksperimentering og bevidsthed om bæredygtighed og miljø.

Skolekontoret har gennem de seneste år arbejdet strategisk for at sikre, at Skoleforeningen står organisatorisk og fagligt klar til at varetage faget. Alle opstillede mål i processen er opnået. I alt er 29 undervisere blevet efteruddannet til at kunne undervise i Håndværk og design, og det forventes, at en stigende andel af kommende lærere vil have faget som linjefag fra professionsskolerne. Eventuelle fremtidige behov for yderligere efteruddannelse vil blive vurderet og prioriteret i takt med den fortsatte udvikling og det økonomiske råderum.

Der er udarbejdet fagformål, lærerplaner og en faglig vejledning, som danner grundlaget for en ensartet og kvalificeret implementering. Fællesrådet har i efteråret 2024 og foråret 2025 godkendt de nødvendige ændringer i timeplanerne, hvilket muliggør implementering af Håndværk og design fra skoleåret 2025/2026. Flere af Skoleforeningens skoler har allerede på forsøgsbasis integreret faget i undervisningen, og de positive erfaringer herfra bidrager til at styrke det kommende arbejde.

Med afslutningen af denne fase står Skoleforeningen nu godt rustet til at implementere Håndværk og design som en del af skolernes faste fagtilbud. Processen har sikret de nødvendige faglige kompetencer, organisatoriske strukturer og styringsmæssige rammer til at understøtte en bæredygtig implementering. Fremadrettet vil fokus være rettet mod de lokalemæssige tilpasninger, som faget kræver, hvilket forventes at ske gradvist i overensstemmelse med det økonomiske råderum.

Skifte i strategi for studieadministrativt system

I det forløbne år har Skoleforeningen arbejdet videre med udviklingen og afprøvningen af det pædagogiske og administrative system NAMFUS, som blev påbegyndt i samarbejde med udvalgte pilotskoler og gymnasier. Projektet havde til formål at skabe et fælles digitalt grundlag for kommunikation, administration og læringsunderstøttelse på tværs af skoletyper.

I løbet af testperioden viste det sig dog, at systemets tilpasning til Skoleforeningens struktur og krav var mere kompleks end forventet. Samtidig har det været vanskeligt at opnå de nødvendige godkendelser og databeskyttelsesmæssige afklaringer, som er en forudsætning for drift i Slesvig-Holsten. Disse forhold – sammenholdt med et behov for økonomisk realisme i den videre udvikling – har ført til en revurdering af strategien.

På baggrund af en omfattende analyse og sammenligning af flere alternative systemer har Skoleforeningen derfor valgt at ændre retning. Den nye strategi fokuserer på at finde en bæredygtig, fremtidssikret og integreret studieadministrativ løsning, der både kan håndtere skolernes administrative opgaver og understøtte undervisningen digitalt. Arbejdet tager udgangspunkt i en klar behovsafklaring og et detaljeret kravkatalog udarbejdet i samarbejde med repræsentanter fra både grundskoler og gymnasier.

Målet er fortsat at skabe en fælles, effektiv og brugervenlig digital platform, men nu med fokus på løsninger, der allerede har dokumenteret stabil drift, fleksibilitet og databeskyttelse på et niveau, der matcher vores organisatoriske og juridiske rammer.

Denne omlægning markerer et strategisk skifte – fra et udviklingsorienteret pilotprojekt til et implementerings- og konsolideringsspor, hvor vi trækker på eksisterende erfaringer og søger en mere sikker og langsigtet løsning for hele Skoleforeningen.

Skoleledsagelse

Emnet skoleledsagelse har fortsat været på Skolekontorets dagsorden, siden efterspørgslen fortsat har været højt. De efterhånden veletablerede samarbejdsflader ud til myndighederne blev udvidet og hele processen om en professionalisering fortsatte. Ligeledes er teamet i forvaltningen blevet udvidet med en sundhedsfaglighed, hvorigennem der kunne påbegyndes en proces om at kunne favne endnu flere børn med forskellige inklusionsbehov. Hertil hører blandt andet børn med kroniske sygdomme, som i skolehverdagen kan være anvist på hjælpemidler.

Emnet pooling har ligeledes fyldt, og der er udsigt at lande den første poolaftale med Flensborg by, begyndende fra skoleåret 2026/2027. Emnet har ligeledes været præsente i medierne, siden politikken begynder at forholde sig konstant stigende udgifter ift. inklusion, som kan forventes at nedbringes med bl.a. poolordninger. Skolekontoret har ved flere lejligheder ligeledes italesat over for Bildungsministerium, at det er på tide at skabe helhedsorienterede tiltag, frem for den nuværende fragmentering af inklusionsmidler, som både fordeles af kommuner og landet.

Udsigten til skoleåret 2025/2026 er, at grænsen for hvor mange skoleledsagere Skolekontoret kan forvalte er tæt på at være nået. Aktuelt er over 50 skoleledsagere ude på 14 skoler.

Fritidsområdet

På fritidsområdet blev der set endnu et år med fremgang i antal tilmeldinger, med i alt 1468 børn, som svarer til en yderligere stigning på næsten 6%. Udviklingen peger på, at skolernes fritidsordning både leverer et godt pædagogisk tilbud til børnene, og at der skabes gode forhold til familierne i Sydslesvig, som gør det muligt at bringe job- og familielivet i balance.

Skoleåret 2024/2025 har især været præget af mange processer, som er foregået i baggrunden. Her er det primært de forhandlinger mellem det kommunale landskab og ministerierne i Kiel, som har stået på. Skolekontoret har i den proces spillet en rolle som medlem i såkaldt AG Ganztag, hvor mange emner vedrørende den nye lovgivning blev diskuteret. Hele processen hen imod en bekendtgørelse, som skal gælde fra den 01.01.2026, blev forsinket ad flere omgange, og således har det med udgangen af skoleåret fortsat været uklart, hvad der venter forvaltninger og skoler i landet. Det har for Skoleforeningen allerede medført den konsekvens, at hele planlægningen af 2026-tiltagene udskydes til det tidspunkt, hvor der er vished om de krav, der vil gælde fra 01.08.2026.

Heldagskolerne består af i alt 22 SFO'er og 11 HFO'er:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
SFO'er	31	26	26	26	24	24	22	22	22	22	22
Gennemsnit elevtal	780	719	770	803	831	860	871	885	972	1030	1084
HFO'er	12	12	13	13	12	12	11	11	11	11	11
Gennemsnit elevtal	54	288	284	302	292	195	318	261	279	354	384
Fritidsordninger	43	38	39	39	36	36	33	33	33	33	33
I alt elever i gennemsnit	834	1007	1054	1105	1123	1055	1189	1146	1251	1384	1468

Eksamen

Ved fortsat at følge vores BYOD-strategi, har vi i 2024-25 løbende justeret på administrationen af eksamen. Vi er fortsat med at effektivisere en del arbejdsgange, for at sikre tilgang til informationer fra centrale platforme, til alle relevante ledere, lærer og relevant administrativt personale. Denne udvikling vil fortsætte i 2025-26.

Der har ikke været udfordringer i forbindelse med gennemførelsen af eksamenerne i 2024-25.

Skoleforeningen er ligeledes lykkedes med at samle alle karakteroplysninger fra de afsluttende prøver, og disse data vil fremover blive anvendt på flere niveauer i organisationen. Formålet er at etablere en

vedvarende datastruktur, der år for år gør det muligt at analysere udviklingen i elevernes og skolernes resultater.

De foreløbige resultater er generelt tilfredsstillende, og vi ser frem til at udbygge datagrundlaget yderligere i de kommende år.

Der er for 2026 er der fokus på vores fortsatte udvikling af eksamen i forhold til de digitale medier som eleverne bruger til dagligt.

Fællesevaluering (f-eva)

I forbindelse med udviklingen af en ny F-eva struktur har vi i 2024-25 gennemført læseprøverne for 2-6 klasse på alle skoler. Målet med F-eva er her, at samlet data til brug for hele organisationen. Der bliver kigget meget på hvilke prøver skal være pligt og hvilke skal være frivillige på skolerne.

Resultaterne fra læseprøven gav et resultat der viser at eleverne læser fint, dog at vi skal arbejde med forståelsen af det der læses.

I indeværende skoleår, 2025-26, fortsætter vi med læseprøven, med den udvidelse at skoler med 7. klasser kan deltage frivilligt.

Ligeledes afprøves Vera-test konceptet for faget tysk af enkelte skoler.

Næste år (2026-27) forventer vi at kunne implementere staveprøver i dansk og matematik prøver.

Resultaterne fra både Eksamenerne og F-eva giver skoleforeningen fremadrettet et bedre datagrundlag

GYMNASIEOMRÅDET

STATISTISKE OPLYSNINGER

Ved skoleårets start 2024-2025 var der i alt 692 elever i gymnasieoverbygningen. Det er lidt færre i forhold til skoleåret 2023-2024, hvor der var 719 elever.

Elevtal pr. 1. september 2024 (pr. 1. september 2023):

	11. årgang	12. årgang	13. årgang
Duborg-Skolen	137 (145)	143 (126)	117 (128)
A. P. Møller Skolen	92 (117)	115 (105)	98 (98)
I alt	229 (262)	258 (231)	215 (226)

I år kunne vi dimittere 205 studenter mod 218 i fjor. I alt var der 95 (94) studenter fra A. P. Møller Skolen, mens der var 110 (124) fra Duborg-Skolen. (Sidste års tal i parentes.)

A. P. Møller Skolen

Det var det længste skoleår i lang tid, og denne gang med 3 ugers undervisning efter dimissionen.

For at fastholde koncentrationen og det faglige indhold var der nedsat et udvalg, som planlagde forskellige aktivitetsdage og ekskursioner. Et helt nyt tiltag var en faglig sommerolympiade, hvor alle fag stillede op med en udfordring, som klasserne skulle løse. Her var både mulighed for at gætte på, hvad

køkkenredskaber mon hedder på engelsk, for at få transporteret klassen over et smeltende ishav på tre skumgummi-isflager, løbe om kap efter tyske litterære tekster og undersøge, hvordan socioøkonomisk baggrund spiller ind på chancerne i basketball. En dag med latter og læring i god blanding.

Vi har igen i år holdt fast i at sende alle klasser i 11. årgang på et udvekslingsbesøg i Danmark. Vi har måttet skifte lidt i vores samarbejdsskoler, men det er virkelig en oplevelse, som giver eleverne rigtig meget kendskab til danske unge. Den største udfordring er fortsat at få vores egne elever til at åbne deres hjem ved genbesøgene, men indtil nu er det altid lykkedes, og efter besøget er alle glade for at have været med.

Med et stort skoledistrikt er det vigtigt med dage, hvor vi har fokus på at være sammen og på at styrke vores fællesskab. Ud over aktivitetsdagen har vi holdt bæredygtighedsdag og juleklippedag. Mange klasser har været på spændende ekskursioner i ind- og udland. I skoleåret 2025-26 overtager elevrådet ansvaret for at organisere en dag for hele skolen d. 29. september, hvor både elever og lærere kan stå for de forskellige aktiviteter. Det glæder vi os meget til.

En ny ting i gymnasieafdelingen har været den centralt stillede prøve i fysik til profilfagseksamen. Det var et krævende arbejde at få de mange sider med opgaver oversat ikke bare til dansk, men også til det faglige sprog i fysik. Det ser ud til at være en generel bevægelse fra de lokale prøver, hvor profilfaglæreren selv stiller eksamensopgaven til sit hold, over til centralt stillede prøver. Næste skoleår er det biologis tur til at overgå til central prøve.

Pædagogisk udvikling er altid i fokus, men det kan være svært at finde tiden og rammerne til det. I skoleåret 2024-25 afprøvede vi et format med et frivilligt tilbud kaldet *pædagogisk forum*, hvor lærere kunne tage et emne op, som de havde særlig viden om og gerne ville drøfte med kolleger. Første gang havde fokus på elever med autisme, hvor 2 lærere fortalte om deres erfaringer og en elev med autisme fortalte om, hvordan hun oplevede skoledagen. Anden gang var fokus på klassecoaching, hvor en lærer viderefremmede indsigter fra et pædagogisk kursus. Begge gange var der hjemmebagt kage og stor deltagelses- og diskussionslyst.

Vi gennemførte en elevtrivselsmåling i foråret 2024. Den viste heldigvis, at langt størstedelen af eleverne var glade for deres skole og fik rigtig meget ud af undervisningen. Desværre var der også en gruppe elever (omkring 25%), som har udfordringer med deres daglige skolegang. De føler sig presset i den daglige undervisning og af karaktererne, at de ikke tør spørge deres lærer, hvis der er noget, de ikke forstår.

Vi er derfor startet med obligatoriske undervisningsevalueringer med standardiserede skemaer, som alle hold skal igennem hvert år. Besvarelsene bruges så til en samtale mellem lærer og hold. Det er den tætte relation mellem lærer og hold, der skaber det gode læringsmiljø, og forudsætningen for det er at der bliver talt mere sammen om, hvordan eleverne oplever skoledagen.

Samlet set arbejder vi målrettet mod en skole, hvor man ikke bare lærer en hel masse, men også trives i samværet med lærere og kammerater. Derfor har der naturligvis også været utroligt mange dage med fantastisk undervisning, sjove ekskursioner, hyggelige eftermiddage med spil (både LAN og brætspil), mange overnatninger og frikvarterer med yoga, genbrugsmarked og meget mere.

Duborg-Skolen

Skoleåret har været fyldt med både faglige og sociale oplevelser, der tilsammen har bidraget til et spændende og godt skoleår.

Allerede fra starten af skoleåret blev alle nye elever mødt af et velforberedt lærerteam og en studiepilot, som fulgte dem gennem den første tid og hjalp til med at skabe tryghed i de nye rammer. For 11. årgang blev der derudover arrangeret både en aktivitetsdag og en dag med Mind Social, der styrkede fællesskabet og gav et godt fundament for de kommende år.

I skoleårets løb satte gymnasiefesterne deres præg på skoleåret, og både adventsfesten og forårscaféen samlede elever, forældre og personale. Ved forårscaféen kunne musik- og kunstholdene vise deres talenter, mens adventsfesten bød på boder, musik og aktiviteter for både børn og voksne, og skolen solgte igen ud af forskellige effekter. Især de gamle landkort vakte begejstring og blev solgt til fornuftige priser.

Musikken fik også en særlig plads ved årets skolekoncert, hvor Jens Konrad samt bands fra både Cornelius Hansen og Duborg-Skolen spillede for et engageret publikum, der nød en anderledes skoledag.

Eleverne engagerede sig igen i år stærkt i Operation Dagsværk, hvor både fællesskab og samfundsansvar blev sat i centrum, og vi inviterede de omkringliggende skoler til også at deltage.

Kernen i Duborg-Skolens virke er fortsat den gode undervisning, og ud over den daglige undervisning blev eleverne præsenteret for oplæg fra eksterne parter og tidligere elever. Blandt højdepunkterne var alumnedagen, hvor ca. 20 tidligere elever – nu bosat og arbejdende rundt omkring i verden – vendte tilbage for at fortælle om karrierevalg, fejltrin og nye begyndelser.

Også årets virksomhedsdag var en succes. Lokale firmaer fra begge sider af grænsen stillede op, præsenterede sig og besvarede spørgsmål fra eleverne. Målet var at udvide elevernes horisont og give dem inspiration til fremtidige karrierevalg.

Et internt udvalg bidrog desuden med ideer til udvikling af undervisningen, så vi fremadrettet kan styrke kvaliteten yderligere til glæde og gavn for eleverne. Dette initiativ bygger vi videre på, så vi konstant udvikler skolen fagligt og pædagogisk.

Skoleåret blev for alle undervisere indledt med et fælles arrangement med Karen Marie Lillelund, der satte fokus på arbejdsglæde og fællesskab, og det kunne vi tage med os hele skoleåret.

Skolen havde flere brobygningsaktiviteter, hvor kommende elever fik mulighed for at snuse til deres nye skoleliv. Kommende 11. årgang prøvede kræfter med gymnasiets fag, mens kommende 7. årgang mødte hinanden for første gang. Eleverne fra Sild og Før besøgte også skolen, så de kunne føle sig godt rustet til det nye skoleår.

For både fællesskolen og gymnasiet var studie- og klasserejser en naturlig del af undervisningen. Eleverne kom blandt andet på ture til Vadehavet, Flensborg Fjord, Hamborg og Frueskoven. Flere klasser drog også på hytteture til Tydal, hvor fællesskab og naturoplevelser var i centrum.

I gymnasiet var det igen muligt at tilmelde sig skolens udvekslingsrejse til USA eller Paris. Det er ture, som giver eleverne unikke internationale erfaringer.

Skolen har desuden været vært for omkring 1.500 gæster, der i årets løb har besøgt Duborg-Skolen. Gæsterne får i løbet af deres besøg et indblik i skolens hverdag og møder samtidig det danske mindretal i Sydslesvig, hvilket vi betragter som en vigtig del af skolens kulturelle opgave.

Efter skoletid har der været mange muligheder for at engagere sig i skolen i forbindelse med frivillig håndboldtræning og andre frivillige aktiviteter, og hen mod skoleårets afslutning blev der afholdt en softballturnering for klasserne. Dertil kom både volleyball- og badmintonturneringer, som satte bevægelse og fællesskab i fokus.

Et stort løft fik skolen også med etableringen af et nyt fitnesslokale, som blev til virkelighed med støtte fra Sydbank Fonden. Det nye lokale giver elever, ansatte og hele mindretallet endnu bedre rammer for sundhed og bevægelse i hverdagen.

Sidst i juni blev 110 studenter fejret, da de fik sat huen på hovedet på Duborg-Skolens balkon i strålende solskin. Traditionen tro blev de mødt med glæde og stolthed af både familie, venner og ansatte, og efterfølgende blev de hyldet i generalkonsulens have. Ugen efter fulgte dimissionen og uddelingen af legater i skolens fællesareal. Fra 9. klasse dimitterede 18 elever med ESA og fra 10. klasse 68 elever med MSA ved en festlig dimission lige inden sommerferien.

Kurser og pædagogiske arrangementer i skoleåret 2024-2025

Hvad	Halvår	Kursusnavn	Timer	Deltagere
K	2024	Diplom i ledelse 3	52	10
K	2024	Grafisk facilitering i undervisningen	3	26
K	2024	Trivselstjekket (skoleområdet)	6	41
K	2024	Effektive arbejdsvaner med Outlook og planlægningsværktøjer	7	5
K	2024	Excel Grundlæggende	14	8
K	2024	Det tænkende klasserum i matematik	6	19
K	2024	Skrivelyst - ideer til at skabe mere skrivelyst i klasserummet	6	26
K	2024	Excel Videregående	14	11
K	2024	Børn og sociale medier	4	24
K	2024	Brandschutz- und Evakuierungshelfer (kurser á 3 timer)	12	23
K	2024	Læreplansarbejde på fritidsområdet - fortsættere	4	21
K	2024	Fit First - involverende idrætsaktiviteter	8	22
K	2025	Godt begyndt - samspilstræning	5	13
K	2025	Ordblindhed - læremidler og mestringsstrategier	6,5	31
K	2025	Skoletube i danskfaget	3	10
K	2025	Podcast og film i undervisningen	4	23
K	2025	Mindretalsidentitet	6	4
K	2025	Sundhed og seksualitet i skolens hverdag	3	11
K	2025	Introduktionskursus til Lyksborg Historiske Værksted	2	4
I ALT			165,50	332

Deltagere i eksterne kurser i skoleåret 2024-25

90

Førstehjælp efterår 2024			i alt	56
SKO	35			
BØH	21			

Førstehjælp forår 2025			i alt	112
SKO	69			
BØH	43			

Antal deltagere i "Brandschutzshelfer"			i alt	441
2018	128			
2019	75			
2020	aflyst			
2021	54			
2022	96			
2023	48			
2024	40			

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER (CFU)

ADMINISTRATIONEN

CFU har i 2025 afsluttet forsøget med behovskørsel, hvilket har resulteret i lidt mindre kørsel og skabt overblik over data på området til videre bearbejdning i andre afdelinger i Skoleforeningens administration. Samarbejdet med Indkøbskontoret og Teknisk afdeling fortsætter med henblik på at holde opmærksomheden på både arbejdsmiljø, effektivitet og kvalitet. Pr. 1. maj har vi desuden indført gebyr på alle lån der ikke afleveres rettidigt. Dette skal øge mængden af tilgængelige læremidler. Vi har valgt en forholdsvis lang indkøring, således at alle har haft mulighed for at få tilpasset deres lokale forhold til at aflevere rettidigt. I 2025 har vi ligeledes holdt samlingstræf for alle administrative ansatte i Cfu Danmark, Færøerne og Grønland. Især besøg på vores skoler gav anledning til at fortælle og formidle mindretallet til en gruppe der var meget begejstrede og nysgerrige og roste skoler og elever efterfølgende i høje toner. Samlingstræffet går på skift mellem centrene i Danmark og Sydslesvig og i 2025 var det således vores tur.

KURSUSOMRÅDET

Der er etableret nye faste procedure på både Tap, interne og eksterne kurser for skoler med faste kriterier, ansøgningsformular, frister m.v. 2025 starter brugen af procedurerne op og her vil der muligvis også blive tale om justeringer. Det har været centralt for alle aktører i processen at dette arbejde skal resultere i større transparens ift. hvilke kurser der støttes og hvilke ikke. Ligesom det skal give anledning for på sigt at arbejde mere strategisk med kursus og efter-videreuddannelsesområdet. Desuden er der arbejdet en del med nye kursusformater.

CFU har desuden særligt arbejdet med:

Deltagelse i praksis og skolebesøg:

Konsulentgruppen og vejlederkorpset har for anden gang udbudt en række forløb der tilbydes direkte som en del af undervisningen. I tilbuddene er der fokus på at arbejde med nye didaktiske tilgange, læremidler eller understøtte faglige tiltag. Det er en stor glæde at blive inviteret med i undervisningen og vi oplever at vi både kan give noget og får viden med os hjem der understøtter alle læreres arbejde. Vi prioriterer altid et besøg på en skole eller en samtale med en lærer eller et fagligt team over andre aktiviteter f.eks. af forvaltningsmæssig karakter.

Samarbejder ud af huset

Vi har fortsat et tæt og godt samarbejde med CFU Danmark, mindretallets organisationer, Grænseforeningen og BDN og det tyske mindretals organisationer. Nyt i 2025 er at vi har etableret et samarbejde om kursusudbud med Den sønderjyske musiklærerforening, hvilket betyder et udvidet netværk for vores undervisere og mulighed for at tilbyde kurser i fællesskab. Vi samarbejder ligeledes tæt med Dansk Centralbibliotek, hvor vi også i de kommende år vil se store forandringer som vi pt. er i dialog om. Der er allerede iværksat enkelte forandringer ift. bogbusbetjening og vi vil også i den kommende tid i fællesskab se på at løfte kvaliteten af de fælles tilbud. Vi har b.la. i fællesskab ved Slots- og kulturstyrelsen søgt midler til at 6 fællesskoler har kunnet etablere samlinger for de ældste elever med baggrund eleverne egne valg. Projektet afsluttes med udgangen af skoleåret 2026.

Internationalt samarbejde – Erasmus+ akkreditering

Igen i år har vi kunnet sende elever og lærer på udveksling inden for det mindretalskulturelle område vi er akkrediteret indenfor. Elever fra Jes Kruse Skolen og Gustav Johannesen Skolen har besøgt mindretallet i Baskerlandet, Jens Jessen har etableret forbindelser i Norge og på Island. Der er ligeledes etableret udveksling i Estland, i Finland m.v. Ligesom der har været besøg fra Tjekkiet. Der er etableret en

interessemailliste, et webinar og en række procedure der skal gøre det mere tilgængeligt for flere at etablere kontakter og forløb betalt af Erasmus+ midler. Fundatsen i Nordplus er desuden ændret således at vi som mindretal kan gå som Danmark i nordiske projekter, hvilket er en stor fordel for skoler og ansatte her i Skoleforeningen. Vi har endnu ikke udbredt kendskabet til dette i tilstrækkelig grad, det afventer i den kommende tid.

Fællesevaluering – etablering af ny teststruktur

Efter en mindre pause grundt personalemæssige udfordringer, er arbejdet med at beslutte og afprøve en ny teststruktur for skoleforeningen genoptaget. Vi forventer at kunne melde en samlet teststruktur ud gældende fra skoleåret 26-27.

Matematik

Vejledere og konsulenter har igen besøgt de fleste skoler men henblik på talforståelse og nye didaktiske metoder. Der er etableret fælleskurser for indskolingen med tysk og dansk. Der er udarbejdet en forældrefolder der i lighed med læsefolderen udleveres ved skolestart. Her er der også udarbejdet oplæg til forældregruppen som læreren selv kan benytte ved forældremøder eller booke hos en matematikvejleder. En lang række skoler er begyndt at arbejde med 'det tænkende klasserum' som metode og det får en rigtig god respons ved både de implicerede elever og lærere.

Tysk

Efter at have haft konsulenten på barsel af flere omgang har vi i særlig grad investeret i nye tyskmaterialer, ligesom vi har prioriteret at besøge alle tyskteams med henblik på at afstemme forventninger og se på hvor der i særlig grad skal sættes ind. Der er på tværs af fag etableret en række kursusformater der giver det tværsproglige og tværfaglige samarbejde et boost. Især på indskolingen og ift. engelsk og dansk er der forløb i gang.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING (PPR)

Året 2024/25 har været et år med betydelig udvikling og forandring for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning. Vi har styrket vores faglige fundament, konsolideret vores organisation og igangsat nye strategiske initiativer med fokus på tidlig indsats, kvalitet og inklusion. En ny ledelse er etableret, og vi har arbejdet målrettet på at skabe stærkere sammenhæng mellem dagtilbud og skole, styrke det tværprofessionelle samarbejde og sikre, at vores ressourcer anvendes med størst mulig pædagogisk effekt. Samtidig har vi sat nye projekter i gang, som skal understøtte børn og unges trivsel og læring i et stadig mere komplekst landskab. Med et solidt udgangspunkt ser vi frem til at fortsætte arbejdet med at skabe de bedste forudsætninger for alle børn og unge i Skoleforeningen.

INDLEDNING

I PPR arbejder vi hver dag for at skabe de bedste forudsætninger for trivsel, læring, udvikling og dannelse for børn og unge i Skoleforeningen. Vores opgave er at rådgive og vejlede dagtilbud, skoler og forældre om børn og unge med formodede eller konstaterede specialpædagogiske behov. Det omfatter bl.a. områderne generelle og omfattende indlæringsvanskeligheder, autisme, sproglig udvikling samt social-emotionel udvikling.

Vi samarbejder tæt med Landesförderzentren omkring rådgivning vedrørende hørelse, syn og fysisk-motorisk udvikling og udarbejder rapporter til anerkendelse af specialpædagogiske støttebehov, som skal godkendes af undervisningsministeriet i Kiel.

I løbet af de seneste år er PPR vokset markant – både i opgaver og ressourcer – og det har været vores vigtigste fokus i 2024/25 at konsolidere denne udvikling, skabe tydeligere strukturer og styrke det tværfaglige samarbejde. Samtidig har vi arbejdet målrettet med at implementere ny viden og praksis, understøtte inklusion og videreudvikle vores pædagogiske og psykologiske indsatser.

LEDELSES- OG ORGANISATIONSÆNDRINGER

2024/25 blev et år med betydelige ændringer i ledelsen af PPR. Efter mange år hos PPR har Marit Gross valgt at søge nye udfordringer. Indtil vi d. 1. maj 2025 har budt velkommen til Sven Wamser som ny leder af PPR har Lise Olsen i overgangsperioden siden d. 1. februar 2025 været konstitueret leder.

Ledelsesteamet består i dag af lederen og en souschef Tanja Bøgen Jensen, og sammen arbejder vi på at etablere en bæredygtig, fremtidssikret organisation med klar opgavefordeling, styrket tværfaglighed og større pædagogisk effekt.

MEDARBEJDERTILGANG

Vi har budt nye psykologkollegaer velkommen og glæder os over samarbejdet med Amina og Kathrine. De er begge landet rigtig godt i kollegagruppen og godt i gang med arbejdsopgaver.

ÅRETS HOVEDINDSATSER OG PROJEKTER

STRATEGI FOR PÆDAGOGISKE KONSULENTER I DAGTILBUD 2025–2028

Der opleves generelt en stigning i antallet af indstillinger på dagtilbudsområdet. Konsulenterne oplever et øget fokus på tidlig indsats og et positivt samarbejde med dagtilbud.

I perioden 2025–2028 arbejder vi med en ny strategi for det pædagogiske konsulentarbejde på dagtilbudsområdet. Strategien tager afsæt i ønsket om at styrke kvaliteten i det pædagogiske arbejde gennem systematisk sparring, kompetenceudvikling og udvikling af inkluderende læringsmiljøer. Formålet er at understøtte børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbuddene. Visionen er at skabe sammenhængende og refleksive fællesskaber med udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan, evidensbaseret praksis og et tæt tværprofessionelt samarbejde.

Strategien peger på fem centrale indsatsområder:

- Faglig kvalitet og sparring med fokus på læringsplaner, dokumentation og refleksion.
- Kapacitetsopbygning gennem kompetenceudvikling, kursusudbud og netværk.
- Børns trivsel og inklusion med fokus på tidlig indsats og deltagelsesmuligheder for alle børn.
- Tværprofessionelt samarbejde for at skabe sammenhæng på tværs af dagtilbud, skole og andre aktører.
- Evidens og udvikling gennem systematisk brug af data, forskning og evaluering.

KURSUSUDBUD

Som en del af strategien tilbyder vi et målrettet kursusudbud til dagtilbuddenes personale. Kurserne har særligt fokus på forældresamarbejde og kommunikationsstrategier, da et stærkt samarbejde mellem forældre og fagprofessionelle er en væsentlig forudsætning for børns trivsel og udvikling.

Kurserne afvikles for 2. år i efteråret 2024 og foråret 2025 og videreføres i kursusåret 2025/2026. Kommende år udbydes ligeledes kurset "Tidlig indsats, inklusion og børnefællesskaber", med to sideløbende hold. Kurset er ligeledes en del af dagtilbudskonsulenternes strategi som beskrevet i ovenstående afsnit.

SKOLESOCIALARBEJDE OG PÆDAGOGISKE INDSATSER 2025

Som et nyt tiltag i projektet *"Den gode rygsæk"* har vores skolesocialarbejdere i efteråret 2025 arbejdet mere systematisk med statistik for at gennemføre lokale behovsanalyser. Disse analyser skal understøtte målrettede indsatser på de enkelte skoler.

Skolesocialarbejdet retter sig mod børn og unge, men omfatter også rådgivning til forældre, sparring med skoleledelser og støtte til pædagogisk personale. Indsatserne kan være rettet mod enkeltpersoner, klasser, årgange eller hele skolens trivsel og har som mål at sikre tidlig og sammenhængende støtte til børn i udsatte positioner.

KVALITETSSIKRING, FAGLIG UDVIKLING OG VIRKSOMHEDSKULTUR

Vi har arbejdet systematisk med *"Pædagogernes praksisprofil"* for at styrke kvaliteten i vores pædagogiske praksis. Kollegial sparring gennem **Kollegiale Fallberatung** har givet medarbejderne mulighed for at reflektere over konkrete sager og udvikle praksis i fællesskab.

På fællesmøder evaluerer vi løbende både indsatsernes indhold og behovene hos det pædagogiske personale.

Vi har også arbejdet aktivt med Skoleforeningens fælles indsats for virksomhedskultur, herunder refleksioner om tværprofessionelt samarbejde, fortællinger i praksis og forståelsen af normalitet i fællesskabet.

Med indsatsen **VI – Sammen i Skoleforeningen** har vi sat fokus på at styrke fællesskabet og vores fælles identitet.

PPRs INDSATSER OG UDVIKLING PÅ SKOLEOMRÅDET

PPRs pædagogiske konsulenter og psykologer på skoleområdet tilbyder i det daglige arbejde sparring og vejledning til skolerne om undervisning af elever i lærings- og trivselsudfordringer samt elever med specialpædagogisk støttebehov. Vi arbejder systemisk og analytisk på baggrund af både skolens dokumentation og iagttagelser og egne test og observationer. Juridisk fungerer de pædagogiske konsulenter på skoleområdet som Skoleforeningens *"Förderzentrum"*. Vi opfylder funktionen og de test- og dokumentationskrav, der er bestemt i tysk skolelov og som kræves i forbindelse med undervisning af elever med funktionsnedsættelser og i forbindelse med anerkendelsen af et specialpædagogisk støttebehov. Vores mål er at skabe rammerne for inklusion af alle elever og PPR understøtter gennem udvalgsarbejde, kursustilbud samt etablering af netværk til erfaringsudveksling og videndeling udviklingen hen imod et moderne inkluderende skolesystem i Sydslesvig.

Skoleåret 2024/25 startede ud med de pædagogiske dage, der fandt sted på A.P. Møller-Skolen den 27.-28.08.24. PPRs konsulenter og psykologer tilbød en bred palet af workshops til arrangementet, hvor alle lærere og pædagoger fra de danske grund- og fællesskoler fra hele Sydslesvig deltog. Temaet for dagene var *inklusion og deltagelsesmuligheder for alle*.

PPR bidrog med workshops om blandt andet inkluderende læringsmiljøer, forældresamarbejde og *"Fri for mobberi"*, undervisningsdifferentiering i inkluderende læringsmiljøer, it-kompenserende LST-hjælpe midler samt inklusion og undervisning af elever med koncentrationsudfordringer.

Som en positiv effekt af arrangementet kan det fremhæves, at workshoppen om de fysiske læringsmiljøer efterfølgende har inspireret flere skoler til at arbejde mere bevidst med sammenhængen mellem rummets indretning og elevernes muligheder for deltagelse.

Generelt oplever vi en større sensibilisering for specialpædagogiske emner og inklusion på skoleområdet.

I uge 40, som hvert år markeres som ordblindeuge i Danmark, inviterede Dansk Centralbibliotek i Flensborg i samarbejde med PPR til en ordblindedag for vores elever samt forældre. Det blev en spændende og succesrig dag, hvor der blandt andet var workshop med et hold af Skoleforeningens elevagenter,

forældrerådgivning, læse for læsehunde og et spændende og morsomt oplæg af foredragsholder Jesper Sehested, som fortalte om livet som ordblind. Den positive feedback på arrangementet affødte, at PPR i skoleåret 2024/25 videreudviklede sit rådgivningstilbud til børn og forældre. Der er således etableret et gentagende rådgivningstilbud på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig målrettet elever og forældre til elever i ordblindeudfordringer.

Kurset "**Ordblindhed – læremidler og mestringsstrategier**" den 5. marts 2025 samlede 31 deltagere og gav deltagerne både praktisk indsigt i forskningsbaserede læremidler præsenteret af Thomas Mose fra Ordblindetræning.dk samt viden om følelsesmæssige mestringsstrategier formidlet af PPR's pædagogiske konsulenter med udgangspunkt i materialet *Ordblindes vej til mestring*.

I foråret 2025 igangsatte vi et udviklingsarbejde med fokus på at skabe mere tilpassede skoletilbud til elever med autisme og elever med støttebehov inden for den emotionelle og sociale udvikling (fx ADHD).

Sideløbende har vi i samarbejde med ministeriet påbegyndt et arbejde med at lette og tydeliggøre anerkendelsesproceduren for elever med specialpædagogisk støttebehov gennem øget standardisering og præcisering af krav. Formålet er at skabe en mere smidig og gennemsigtig proces for både PPR, skoler og forældre.

SAMARBEJDE OG UDVIKLINGSSPOR

En central del af vores arbejde i 2024/25 har været at omsætte vejledninger og anbefalinger fra projektet "*Den gode rygsæk*" til praksis. Det betyder, at materialet nu bliver aktivt anvendt i samarbejdet med institutioner og skoler, så det styrker kvaliteten i vores pædagogiske indsatser.

Vi har også haft fokus på overgangen fra dagtilbud til skole, hvor skolepædagogerne fortsætter arbejdet med at sikre sammenhæng og kontinuitet for børnene.

Desuden er ressourcecentre nu etableret i fællesskoledistrikterne, og vi står over for en ny fase, hvor vi skal evaluere og kvalitetssikre dem.

RESSOURCER OG MEDARBEJDERE

I 2024/25 har PPR haft et stærkt tværfagligt team bestående af psykologer, pædagogiske konsulenter, pædagoger, testlærere, socialarbejdere, autismevejledning og AKT-indsatser. I alt har vi haft tilknyttet 38 fagpersoner (svarende til ca. 23 årsværk) i støtte- og vejledningsfunktioner, som hver dag bidrager til at skabe trivsel og udvikling for børn og unge.

RESULTATER OG AKTIVITET

I løbet af de sidste fem år har vi oplevet en markant stigning i antallet af indstillinger – både nye og kontrolundersøgelser – på næsten 50 %. I det forgangne skoleår 2024/25 har vi derfor i alt håndteret 783 indstillinger. Den øgede aktivitet kan tydeligt mærkes på arbejdsmængden og stiller større krav til vores planlægning og ressourcer.

Denne udvikling understreger vigtigheden af et styrket forebyggende arbejde fremadrettet. Vores mål er at kunne hjælpe børnene og eleverne tidligt, inden udfordringer udvikler sig til mere omfattende problemer. På den måde håber vi, at hverken børnene, de unge, personalet eller forældrene skal opleve situationer, hvor problemerne er blevet for store.

Samtidig vil vi i det kommende skoleår gennemgå de faglige tests og i tæt dialog med skolerne vurdere, om omfanget af PPR-rapporter skal justeres, så ressourcerne anvendes mest effektivt og målrettet, samtidig med at kvaliteten i vores specialpædagogiske indsats bevares.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

2024/25 har været et år præget af forandring, udvikling og strategisk retning for PPR. Vi har styrket vores faglige fundament, sat nye initiativer i gang og arbejdet for at skabe en mere sammenhængende indsats på tværs af dagtilbud og skole.

Med den ledelsesmæssige forandring der har været og et stærkt fokus på inklusion, kvalitet og fællesskab som vi tager udgangspunkt i når vi i det kommende skoleår arbejder videre med den interne struktur står vi godt rustet til de kommende års arbejde. Vores mål er fortsat at sikre, at alle børn og unge får de bedste forudsætninger for trivsel, læring og udvikling – uanset forudsætninger og behov.

REJSEKONTORET

SOMMERLEJRE OG ELEVUDVEKSLING

Året begyndte med projektet Elevudvekslingen i uge 45-47, hvor vi i 2024 kunne registrere 44 match. Interessen for at rejse ud og deltage i udvekslingsaktiviteter er fortsat stor og der var ca. lige så mange tilmeldinger fra Danmark som fra Sydslesvig.

I foråret 2025 oplevede vi en stor interesse for vores sommerlejre. I alt tilmeldte 453 børn fra Danmark og Sydslesvig sig. Der blev gennemført to fælles sommerlejre med SdU - én på Vesterled og én på Tydal. På grund af bemandingsudfordringer blev de fire planlagte lejre på Vesterled i stedet til to familiesproguger og to sommerlejre, så vi fortsat kunne tilbyde attraktive ferieaktiviteter.

Samlet set blev der udbudt seks lejre og to familiesproguger, hvor 341 børn fik plads på enten Vesterled, Rendbjerg eller Tydal og yderligere 37 børn deltog i sprogugerne på Vesterled.

FAMILIESPROGUGE

I sommeren 2025 startede Rejsekontoret i samarbejde med Dansk Voksenundervisning for Sydslesvig et nyt projekt – familiesproguge på Vesterled.

Her får forældre seks timers intensiv danskundervisning dagligt, mens børnene deltager i aktiviteter i sommerlandet omkring Skoleforeningens lejrskole Vesterled.

Den store efterspørgsel har betydet, at konceptet nu også tilbydes i efterårs- og påskeferien.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sommerferiekolonier	106	106	106	106	146	112	313	315	305	321	341
heraf børn fra Danmark						17	25	22	8	14	12
Elevudveksling uge 45-47 Antal match:	135	121	122	141	117	0	64	68	55	44	
Familiesproguge											37

SYDSLESVIGSKE ELEVER PÅ EFTERSKOLE

I skoleåret 2024-2025 har vi afholdt fire informationsaftener for forældre og elever fra Sydslesvig om efterskoleophold og støttemuligheder. Derudover deltog vi i samarbejde med Efterskoleforeningen og Grænseforeningen i "Efterskolernes Dag", "Lærfest", Skoleledermessen i Aabenraa samt kontaktseminar på Christianslyst.

2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26
52	97	109	100	92	81	83	96	94	95

FRIVILLIG 10. KLASSE I SYDSLESVIG

I skoleåret 2024-25 har to elever taget deres 10. klasse i Sydslesvig med ophold hos værtsfamilie eller på Ungdomskollegiet. Tilbuddet er fortsat åbent for elever fra Danmark, der selv kan finde en værtsfamilie eller ønsker at bo på Ungdomskollegiet i Flensborg.

2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
0	1	0	3	3	9	3	3	2

LEJRSKOLER OG KOLONI

Den årlige arbejdsweekend på Vesterled fandt sted d. 21. - 23. marts 2025. 35 frivillige deltog og bidrog til alt fra slibe og male dørkarmene, ordne haven, rydde op, reparere cykler m.m.

Det var en stor fornøjelse og vi kunne igen spare håndværkertimer og ca. 4.500€.

Lejrskoleophold Rendbjerg

2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
522	373	537	158	0	454	634	557	552

Lejrskoleophold Vesterled

2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
892	705	618	296	0	783	789	946	880

HJERPSTED

Hjerpsted-ophold:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
845	787	828	729	0	254	698	713	643	745

PERSONALENYT PÅ REJSEKONTORET OG VOKSENUNDERVISNINGEN

Pr. 1. maj 2025 kunne vi byde velkommen tilbage til vores kontorassistent Louise Andresen-Gildberg efter endt barsel. Hun arbejder nu på nedsat tid.

Samtidig sagde vi farvel til vores barselsvikar Dinah Besseling og Tina Enke overtog den 35 timers administrative stilling på Rejsekontoret.

PERSONALEKONTORET

Skoleforeningen har i 2013 besluttet at oprette et selvstændigt personalekontor til at varetage centrale funktioner på personaleområdet. I sine nuværende funktioner kan arbejdsopgaverne deles op i følgende områder.

1. Administrative opgaver i forbindelse ansættelsesforhold

- Personalekontoret løser alle administrative hovedopgaver i rekrutteringsprocessen, under selve ansættelsesforholdet og ved ansættelsesforholdets ophør, når medarbejderen gør brug af den tyske Altersteilzeitmodell eller går på pension, enten som tysk "Rentenversicherungspflichtig" eller som medlem af den danske Pensionsfond af 1951
- Personalekontoret løser controllingopgaver på dagtilbuds- og skoleområdet
- Nogle få nøgletal:
 - Skoleforeningen har ca. 1850 medarbejdere i faste eller tidsbegrænsede ansættelser.
 - I 2024/25 gennemførtes ca. 518 ansættelser af nye medarbejdere, enten som genbesættelse i en forhåndenværende stilling eller i en ny oprettet stilling.
 - Skoleforeningen modtog i 2024/25 ca. 1.985 ansøgninger til vakante stillinger.
 - Personalekontoret har udarbejdet 859 supplerende kontrakter til bestående ansættelsesforhold

2. Driftsrådet, overenskomster og personalesager

- Personalekontoret har den daglige kontakt til driftsrådet og ledsager/rådgiver arbejdsgiverside, når der er uenigheder mellem driftsrådet og arbejdsgiverside
- Personalekontoret udarbejder driftsaftaler med Driftsrådet og er del af forskellige arbejdsgrupper
- I kritiske personalesager rådgiver og ledsager Personalekontoret, udarbejder tekster og koordinerer samarbejdet med advokaterne fra Arbeitgeberverband Flensburg, som Skoleforeningen er medlem af.
- Personalekontoret koordinerer og ledsager overenskomstforhandlinger. I denne sammenhæng udarbejdes protokoller, aftaletekster mm.

3. Arbejdsmiljø

- Udviklingen af området arbejdsmiljø foregår i samarbejde med de øvrige personaleansvarlige afdelinger
- Hovedområder for arbejdsmiljøarbejdet i PK
 - Arbejdssikkerhed
 - Arbejdsulykker
 - Betriebliches Eingliederungsmanagement i henhold til § 167 stk. 2, SGB IX
 - Inklusion af medarbejdere med handicap
 - Sundhedsfremmende tiltag
 - Tæt og koordinerende samarbejde med Skoleforeningens eksterne konsulentfirma for arbejdssikkerhed Theuerkorn og driftslægen fra BAD
 - Licitationer på området
- Arbejdsmiljøledelsen/Personalekontoret har et forpligtende samarbejde med Inklusionsrepræsentanten og et delegeret driftsrådsmedlem i Skoleforeningens inklusionsteam. Her varetages interesser af medarbejdere med handicap og medarbejdere, som er truet af handicap.

4. Digitalisering af personaleadministrationen

Personalekontoret er inde i en længerevarende proces omkring implementeringen af et digitalt Personalemanagementsystem. Systemet har en stor kompleksitet og implementeringen foregår i et tæt samarbejde med IT-kontoret og et eksternt konsulentfirma. Skoleforeningens interne IT-udviklinger skal tilpasses databasestrukturen i personalmanagementsystemet. Formålet med implementeringen er at effektivisere administrationen, give medarbejdere transparent tilgang til egne data, sikre datakvalitet og begrænse brugen af papir til de få områder, hvor lovkrav gør sig gældende.

Implementeringen har indtil nu omfattet følgende områder:

- Sygefraværsregistrering
- Registrering af øvrigt fravær
- Implementering af organisationsstrukturen
- Indtastning af ferieplanlægning via ledernes medarbejderportal
- Udrulning af medarbejderportalen til samtlige medarbejdere med følgende muligheder for medarbejderne
 - Indsigt i egne stamdata
 - Digital ferieansøgning
 - Oversigt over eget fravær pga. sygdom, ferie, omsorgsdage osv.
 - Tilgang til egen lønseddel
- Det store projekt digitalisering af samtlige personalemapper kunne afsluttes. Alle medarbejdere har nu egen direkte tilgang til alle ansættelsesrelevante data samt tilgang til egen digital personalemappe

Følgende områder er planlagt at blive implementeret i 2025:

- Digital arbejdstidsregistrering
- Digital rekrutteringsproces

Følgende områder implementeres i de kommende år:

- Digital ansøgning for øvrige fraværsårsager, som omsorgsdage, seniordage osv.
- Digital kørselsafregning

Personalekontoret har i samarbejde med IT-Kontoret besluttet sig for et digitalt administrationssystem som afløser Skoleforeningens selvudviklede administrationssystem for Betriebliches Eingliederungsmanagement. Skoleforeningen arbejder på at indgå en driftsaftale med Driftsrådet om indføring af software.

5. Opgaver med særligt fokus

- **AGG**

Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz er en lovgivning i Tyskland, som indeholder forpligtelser en arbejdsgiver har i henhold til diskriminering eller chikane på baggrund af

- Racistisk attribution/etnisk oprindelse
- Køn
- Religion eller ideologi
- Handicap
- Alder
- Seksuel identitet

En væsentlig opgave for arbejdsgiveren er en forpligtigelse til at skabe et sted, som medarbejdere kan henvende sig til, når de har oplevet en diskrimination eller forulempelse efter ovenstående kriterier. Hertil hører også en oprettelse af en tilsvarende procedure.

Skoleforeningen har oprettet en såkaldt AGG-klageinstans, som medarbejdere kan henvende sig til, hvis de har haft en oplevelse af at blive diskrimineret på baggrund af de allerede nævnte kategorier.

- **Hinweisgeberschutzgesetz**

Tyskland har fået en lovgivning, som blandt andet skal beskytte medarbejdere, når de indberetter ulovligheder i virksomheden. Skoleforeningen har besluttet sig for en softwareportal til indberetninger og arbejder på at indgå en driftsaftale om indberetningsprocedure, software mm. med Driftsrådet.

- **P51**

Pensionsfonden af 1951 er lærernes tjenestemandspension. Den største del af administrationen lå tidligere ved en medarbejder ansat under Finansministeriet. Efter dennes bortgang, blev væsentlige dele af administrationen overdraget til Lønkontoret og Personalekontoret. Finansministeriet har i det sene efterår 2024 besluttet, at hovedopgaverne af de administrative opgaver i forbindelse med P51 per 1. januar 2025 overdrages til Udbetaling Danmark. Overdragelsen til Udbetaling Danmark og især også de individuelle henvendelser og ønsker om rådgivning fra de over 400 P51-pensionister til Personalekontoret er en vedvarende udfordring.

IT I SKOLEFORENINGEN

I år begyndte en ny IT-Fieldservice tekniker. IT-Kontorassistentstillingen blev delt op i en IT-Kontorleder og en IT-Kontorassistentstilling, som begge er besat ved udgangen af året. IT-kontoret består dermed af 35 fastansatte medarbejdere samt to elever og har ingen ubesatte stillinger. Derudover blev der arbejdet med den grundlæggende strategi for fremtidige samarbejdsplatforme, hvor vurderingen i år førte til en beslutning om at gå i retning af open source-løsninger frem for Microsoft. Samtidig er vi blevet bedre til at kommunikere i foreningen om, hvilke opgaver vi varetager, og hvordan vi sikrer vores systemer og processer.

ALMEN DRIFT

I 2025 gennemførte IT-kontoret en it-revision, hvilket resulterede i en række optimeringer af vores it-sikkerhed. Derudover blev der indført ekstern scanning af vores interne systemer gennem BlackStoneOne, hvilket medfører en øget sikkerhed. Samtidig blev der implementeret en ny synkroniseringsløsning for lærernes bærbare computere, som sikrer, at data bliver synkroniseret til vores systemer, når lærerne også kun lejlighedsvis er tilsluttet det administrative netværk. Derudover blev der udviklet en telefonmanager, hvor der kan prædefineres standardfavoritter på alle telefoner i afdelingen, når nummeret er relevant. I løbet af året oplevede vi tre driftsforstyrrelser: to nedbrud i Citrix og ét i UMS.

INFRASTRUKTUR

WAN-projektet blev afsluttet i 2025, hvilket betød, at alle 84 lokationer nu er omstillet. Samtidig blev omkring 200 accesspunkter udskiftet, da AP130-modellen nåede end-of-life. I børnehaverne blev accesspunkterne erstattet af AP305-modeller, som vi fik foræret, mens skolerne blev opgraderet til den nyere model AP410. Derudover blev serverumsprojektet afsluttet, og al hardware blev migreret og tilsluttet i de nye rammer. Endelig blev der indgået en ny rammekontrakt for mobiltelefoni, som medfører årlige besparelser på et par tusinde euro.

DIGITALISERING

På det pædagogiske område har vi i forbindelse med timefagfordelingen igangsat udviklingen af et digitalt værktøj, der blandt andet kan beregne meromkostninger samt pege på den mest hensigtsmæssige vikarløsning, hvis en lærer har et længerevarende fravær. Værktøjet giver mulighed for en automatiseret løsning, hvor reglerne er prædefinerede, i stedet for at medarbejdere manuelt skal foretage alle beregninger på ny. I denne ramme modtog vi et tilskud gennem DigitalHub, som finansierede arbejdstimer til udviklingen. Projektet gik videre til næste runde i konkurrencen, hvor vi skal præsentere over for Land Slesvig-Holsten. Hvis vi vinder, kan vi forvente et yderligere tilskud på cirka 150.000 euro.

PROJEKTER

Efter to testår med Namfus blev det i 2025 besluttet at indstille arbejdet med projektet. I stedet igangsatte vi en grundig vurdering af alternative skoleadministrative systemer, da der skal findes en afløser til både Skoleintra, Famly, SIS m.fl. En beslutning om det fremtidige system forventes taget i slutningen af året. Samtidig blev UMS-omstilling gennemført, hvor måden data uploades på blev ændret, og databasen optimeret. Også datastrukturen i personalemanagementsystemet blev tilpasset og databasen forbedret. Derudover udviklede vi en afstandsberægning, der viser, hvor langt en elev bor fra skolen, om eleven har krav på et buskort, samt hvilken rute der er den mest hensigtsmæssige. Projekter, som ligger i direkte forlængelse af Microsoft-landskabet, blev i år ikke videreudviklet, da vi afventede den endelige beslutning om, hvorvidt Skoleforeningen fortsætter med Microsoft eller skifter til open source.

TEKNISK AFDELING

Teknisk Afdeling udvikler, planlægger, koordinerer og udfører anlægs-, moderniserings- og istandsættelsesopgaver på Skoleforeningens bygninger og grunde.

Desuden står Teknisk Afdeling for kørselsområdet og varetager arbejdsgiverfunktionen i forhold til det tekniske personale (pedeller, rengøringsassistenter, chauffører, håndværkere, kok og køkkenpersonale). Større arbejdsområder er bl.a. energiforsyning, forsikringer, eftersyn, brandsikring og hygiejne.

Bygningsmassen, der skal vedligeholdes omfatter alle institutioner og øvrige bygninger i Sydslesvig og lejrskolerne i Danmark.

STØRRE ANLÆGSOPGAVER

For at kunne omsætte skoleloven og omstrukturere hoved-, real- og gymnasieskoler til fællesskoler, har det været nødvendigt at etablere nye lokaler ved alle skoler med overbygning. Denne omstrukturering har været en stor udfordring for Teknisk Afdeling, der igennem flere år har brugt mange timer på at udvikle og lede de mange store anlægsopgaver i forbindelse med udbygning til fællesskoler og heldagsskoler i Sydslesvig. I denne omstrukturering af alle vores skoler er vi i gang med den sidste del, nemlig moderniseringen af Gustav Johannsen-Skolen. Her er nu det sidste afsnit på banen.

Gustav Johannsen-Skolen

I 2025 kunne vi færdigpakke den nødvendige finansiering for det sidste byggeafsnit på Gustav Johannsen-Skolen, forvaltningsfløjen. Sagen er i licitation og vi forventer at komme i gang men de første arbejder i slutningen af året.

Harreslev-Kobbermølle Danske Skole

Her er projekteringen af skolen op til LPH 3 afsluttet. Vi er videre i gang med at søge finansieringsmidler til projektet.

Parallelt kunne vi etablere interimskolaler i et pavillonanlæg. Sådan, at skolen nu råder over to ekstra klasselokaler.

Der lykkedes at tage den nye indkørsel i brug. Dermed er det første afsnit for en modernisering af Harreslev-Kobbermølle Danske Skole afviklet.

Sild Danske Skole

På Sild nærmer vi os nu også langsomt målet. Vi har næsten kunnet afslutte 3. byggeafsnit, som indeholder etablering af førskolegruppen. Vi har en del restarbejder der sikkert vil strække sig ind i 2026

Tarp Daginstitution og Trene-Skolen

I sommeren 2025 var der byggestart på projektets første del, daginstitutionen. Projektet kører godt og vi regner med at en del af råhuset er opført med udgangen af 2025.

Sideløbende planlægger vi den nye skole samt sportshal i Tarp. Det er en omfattende projektering som vi regner med kan afsluttes snarest, sådan at byggeansøgningen kan indsendes til foråret 2026.

Store Vi-Vanderup Danske Skole

I 2025 har vi omsat det sidste afsnit, udeanlægget, af den kernesanering som er blevet gennemført på Store Vi-Vanderup Danske Skole de seneste år. Dette afsluttes med udgangen af 2025.

Nibøl Danske Skole

Her kommer i fremtiden en helhedsmodernisering med en inddragelse af pedelboligen. Nibøl Danske Skole trænger til en gennemgribende sanering og omfattende modernisering. Her har vi de første undersøgelser og beregninger i gang og regner med udgangen af 2025 at have vores første råudkast på banen.

Jes Kruse-Skolen

Her forbereder vi en arkitektkonkurrence efter EU-regler. På Jes Kruse-Skolen skal der gennemføres en omfattende modernisering og omstrukturering. Vi regner med at have materialet færdig til foråret 2026.

GGSK-midler - Heldagskole udviklingsmidler

– Ansøgning fra 2024

Vi har fået alle vores ansøgninger godkendt.

Dermed kunne vi gå i gang med små justeringer for Gustav Johannsen-Skolen, Store Vi-Vanderup Danske Skole, Hans Helgesen-Skolen, Jes Kruse-Skolen, Oksevejens Skole, Satrup Danske Skole, Sørup Danske Skole, Jaruplund Danske Skole.

Gottorp Skolen

Her er vi i gang med at planlægge en helhedssanering af vand- og spildevandledningssystemerne på hele skolen.

ETABLERING AF VUGGESTUER OG UDVIDELSE AF PLADSER I DAGINSTITUTIONERNE

Husum Daginstitution

Udvidelsesprojektet er i fuld gang og vi regner med at blive færdige til vinter 2025.

Læk Daginstitution

Her er Teknisk Afdeling i gang med en mindre udvidelse og en til bunds gående sanering af resten med økonomisk støtte fra Læk kommune. Daginstitutionen er i mellemtiden udstationeret på skolen. Vi regner med at blive færdige til efteråret 2025.

Store Vi-Vanderup Daginstitution – sanering og udvidelse

Projektet er i fuld omsætning og vi regner med, at vi, når alt går vel, bliver færdige med udgangen af 2025.

Oksevejens Daginstitution – udvidelse

Efter at have afsluttet projekteringen er vi nu i gang med at søge om finansieringsmidler til udvidelsen.

Fredriksstad Daginstitution

I 2024 kunne vi søge Sydslesvigudvalget om tilskud til en udvidelse og modernisering af Fredriksstad Daginstitution. I foråret 2025 blev tilskud fra Sydslesvigudvalget bevilget.

Dermed har vi kunnet gå videre med projektet, sådan at vi nu er godt i gang med detailplanlægning og regner med at have indsendt vores byggeansøgning til myndighederne med udgangen af 2025.

Karlsson Vuggestue

Vi er stædigvæk i forhandlinger med byen om et muligt køb af en grund ved siden af vuggestuen for måske at kunne udvide Karlsson Vuggestue. Sagen fortsætter.

I det sidste år har vi endvidere haft gang i forundersøgelser for en strukturel forbedring eller udvidelse af Husby Daginstitution, Risum Børnehave, Harreslev Daginstitution, Skovlund Daginstitution og Vesteralle Børnehave.

De fleste undersøgelser vil sikkert udvikle sig til nye anlægsopgaver.

Der er gang i flere undersøgelser og også første planlægninger omkring etablering af vuggestuer og udvidelser af børnehaver i kredsen Slesvig-Flensborg, Flensborg by, Slesvig by og i kredsen Nordfrisland.

MYNDIGHEDSKRAV – BRANDSIKRING OG TEKNISKE INSTALLATIONER

På grund af nye sikkerheds- og hygiejnekrav har Teknisk Afdeling været og er stadigvæk i gang med at forbedre de sikkerhedsmæssige tekniske forhold på følgende institutioner:

Ladelund Ungdomsskole, Jens Jessen-Skolen i Flensborg, Gottorp-Skolen i Slesvig, Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Christianslyst, Hatlund Danske Skole, Hans Helgesen-Skolen.

Store moderniseringer er eller har været i gang på Ladelund Ungdomsskole i Ladelund – (Ledningssanering), Det samme har vi startet med på Gottorp Skolen – (Ledningssanering).

På Gottorp-Skolen har vi derudover omsat et større projekt hvor regn- og spildevandssystemet er blevet fornyet.

MILJØ OG ENERGI

Teknisk Afdeling er løbende i gang med saneringer i henhold til energi, luftkvaliteten og støjniveauet via tagmoderniseringer, loftsisoleringer, nye vinduer, varmeanlæg, pumper og LED-belysning.

Alle moderniseringer forholder sig til GEG (Gebäudeenergiegesetz). Vi arbejder endvidere på muligheder for at etablere pillefyr eller varmepumper.

I 2025 lykkedes det, at vi kunne udvide/eller binde os til nye og etablerede biogastilslutninger.

Generelt arbejder vi på at nedsætte vores samlede CO₂ udslip og resurseforbrug i det hele taget.

Solceller, solarthermi undersøgelser er endvidere i gang mange steder – vi vil i fremtiden satse stærkere på egen forsyning, hvor det er muligt.

Vi har som en af de første her i Slesvig Holsten forundersøgelser i gang for en "Tiefenwärmepumpe" og her tænker vi specielt på vores mindretalscenter i Tarp.

Endvidere har vi mange forundersøgelser i gang med at forberede vores egen forsyning med strøm. Beklageligvis har mange af vores tage ingen statiske kapaciteter til at kunne klare et solaranlæg. Undersøgelser kører videre.

SALG AF BYGNINGER

Følgende bygninger står indtil videre til salg:

- Oksbøl Forsamlingshus
- Bavnehøj-Skolen med sportspladsen
- Arnæs Forsamlingshus
- Aventoft Børnehave
- Humptrup Børnehave

SKOLEFORENINGENS ØKONOMI

I 2024 modtog vi ekstraordinær høj fremskrivning fra Danmark pga. den høje inflation og den ordinære fremskrivning på skoletaxameteret fra Slesvig-Holsten.

For 2025 ser fremskrivningen for Slesvig-Holsten ud til at følge samme mønster, men de kommende år vil stigningerne ikke være så høje pga. de besparelser, som delstaten ser ind i. Vi afventer stadig reguleringen af det særlige taxameter til "Sachkosten" og var stillet i udsigt, at denne skulle komme i 2026, men det er nu udskudt yderligere, og vi kender ikke størrelsesordenen, da udredningsarbejdet pågår. Det hører med til billedet, at det nye retskrav på tilbud om heldagsskole (Ganztagsbetreuung) vil medføre en separat finansiering, som tidligere lå i Sachkosten. Vore egne stikprøver fra tidligere tyder på, at vi burde have omkring 1.000 € mere pr. elev i forhold til nu, men pga. den politiske proces med aftaler med kommunerne, der skal betale dette beløb til delstaten samtidigt med nye regler omkring heldagsskole, hersker der stor usikkerhed, om vi får en så stor forhøjelse. Vi samarbejder med SSW om begge dimensioner, både Sachkosten og heldagsskolen, og vil om nødvendigt lave "politisk larm", da det ikke kan være rigtigt, at kommunerne skal spare penge på at have børn i danske skoler.

For 2025 er den danske fremskrivning på 1,9%, hvilket er langt under de stigninger, der i Danmark er forhandlet til fx pædagogområdet. Samtidig er tilskuddets størrelse dog betinget af en afvikling af vores kursreguleringsmekanisme, hvor der nu foreligger en aftale, som skal godkendes af de fire danske fagforeninger, af Skoleforeningens Styrelse og ikke mindst af Sydslesvigudvalget.

På dagtilbudsområdet var 2024 sidste år i en overgangsfase hen mod et ensartet tilskudssystem i hele delstaten. Det har i løbet af året vist sig, at vi stadig skal have forhandlinger med alle de 34 kommuner, hvor vi har dagtilbud placeret. Det hårde arbejde i 2024 betød en pæn stigning i tilskuddet til dette område.

Tilskuddene på dagtilbudsområdet er ledsaget af omfattende dokumentationskrav og normer, der skal overholdes. Vi har de senere år fået stadig stigende tilskud, men tilskuddene går i høj grad til nye personalenormeringer og nye administrationskrav. Og tilskuddene har udgangspunkt i tyske lønniveauer, som hænger sammen med en væsentlig lavere uddannelsesmæssig indplacering af pædagoger end det, som gælder for danske pædagoger. Vi er naturligvis nødt til at matche det danske arbejdsmarked, som vi rekrutterer på, og her vil vi altid have en ekstraudgift, som ikke dækkes af de tilskud, vi kan få fra tysk side.

Det store spring oplevede vi i 2023, hvor udgifterne lå mere end 12 mio. € over 2022. På mange områder oplever vi stadig priser, der stiger i en anden takt end de seneste mange år. Kun pga. gennemførte besparelser og stadig stigende indtægter på især dagtilbudsområdet kunne vi forhindre et nyt stort spring i udgifter, men alligevel taler vi om stigninger på over 5,5 mio. €, hvoraf lærer- og pædagogområdet udgør ca. 5 mio. €.

I 2024 var der store lønstigninger både på vore "danske" overenskomster og på de tyske (TVöD). De tyske udløb til nytår, og de nye forhandlinger på det tyske offentlige, kommunale område endte i starten af 2025 med mere moderate stigninger end ved seneste overenskomst, der gav over 10 % til de fleste grupper. De danske stigninger i 2025 er meget moderate, men vi oplevede jo her også det store spring i 2024, der blev forstærket af forskellen i dansk og tysk inflation.

Kort før jul 2024 fik vi meddelelse om, at P51 lukkes for nye medlemmer. Her ligger der enorme udfordringer for Skoleforeningen. Allerede fra sommer 2025 har vi store rekrutteringsudfordringer, når vores tilknytning til det danske pensionssystem således forsvinder helt for nye ansatte lærere og gymnasielærere. Og på mellemlang og lang sigt ligger der også enorme økonomiske udfordringer i det, som

de udmeldte kompensationer på ingen måde tager højde for. Det vil føre for vidt at komme nærmere ind på de økonomiske udfordringer her, men jeg vil blot antyde, at udgiften til dansk uddannet pædagogisk personale vil for Skoleforeningen stige med mindst 20 % pr. medarbejder – og snarere med 30-35 %, hvis vi skal matche danske løn- og pensionsforhold (inkl. folkepension) på tyske vilkår. Og netop det, at matche danske forhold, må anses for en grundforudsætning for rekruttering til Sydslesvig, der med beslutningen ikke engang kan kaldes udkantsområde i forhold til det danske arbejdsmarked. Vi afsøger pt. mulighederne for at beholde en tilknytning ved at lade en anden dansk pensionsordning træde i stedet for P51 – det er både i medarbejdernes og Skoleforeningens interesse.

Endelig skal vi – i lighed med tidligere år – minde om, at udgifterne til de gamle pensioner vil stige en del år endnu, fordi mange ansatte fortsat er omfattet af garantier om tillæg til pensionen, der er forbundet med det nu afskaffede Sydslesvigstillæg.

Dertil kommer fortsat de store udfordringer med anlægs- og vedligeholdelsesudgifter. Trods årlige tilskud via taxameter fra Kiel og særlige tilskud fra Sydslesvigudvalgets anlægsmidler overstiger investeringsbehovet langt de midler, vi har til rådighed. Et tilskud fra A.P. Møller Fonden til Mindretalscenteret i Tarp – med dagtilbud og skole – er meget kærkomment, men listen over store projekter, store tiltrængte projekter, bliver desværre ikke meget kortere af den årsag. Vi er nødt til at se på en langsigtet finansieringsplan for vore store anlæg i de kommende år, samtidig med de ovennævnte store udfordringer pga. ændringerne omkring pension for kommende ansatte under ”danske” overenskomster.

Især for skoleområdet må jeg sammenfattende sige, at tilskud ikke følger med væksten i udgifter. Mellem 2020 og 2024 steg personaleudgifter til skoleområdet med mere end 25 %, mens de skolerelaterede tilskud fra Slesvig-Holsten steg med 20,5 % og fra Danmark med 12,5 %. I absolutte tal manglede der i 2024 omkring 4 mio. € i at tilskuddenes stigning havde dækket udgifternes stigning.

Alt i alt må jeg fortsat udtrykke dyb bekymring for Skoleforeningens fremtidige drift – ikke på kort sigt, men på både mellemlang og lang sigt – medmindre der findes løsninger på de ovenfor skitserede udfordringer, især som følge af ændringer på pensionsvilkårene for kommende ansatte lærere og gymnasielærere, men også på den manglende sammenhæng mellem danske lønstigninger og danske tilskud.

DANSK VOKSENUNDERVISNING I SYDSLESVIG

ved sekretær Tina Enke

Dansk Voksenundervisning er det centrale sted i Sydslesvig, der tilbyder undervisning til voksne inden for en bred vifte af fag og emner. Voksenundervisningens øverste organ er Repræsentantskabet, der består af delegerede fra en lang række danske organisationer og institutioner i Sydslesvig samt samarbejdende friserere. Repræsentantskabet vælger årligt et nævn på syv medlemmer der fungerer som forretningsudvalg for Repræsentantskabet.

Nævnets formand er Jens M. Henriksen (Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e.V.), næstformand er Maike Lohse (Sydslesvigsk Forening e.V.).

De øvrige nævnsmedlemmer er Blide Kürstein Borg (Den Slesvigske Kvindeforening), Erika Jentzen (Kvinder i Sydslesvig), Kerstin Meinert (Sydslesvigsk Forening for Ejdersted amt), Margrit Hartl (Sydslesvigsk Forening for Flensborg amt) og Gaby Günther (SdU).

SÆSON 2024-2025

I sæsonen 2024-2025 blev der udbudt 319 kurser med i alt 6.806,95 lektioner og 3.427 deltagere.

Af disse fandt 159 kurser sted i Flensborg, 68 i Slesvig/ Flensborg Amt, 50 i Rendsborg/ Egernførde Amt og 42 i Nordfrisland.

Størstedelen af kurserne var danskkurser, som udgjorde 260 af de 319 kurser, svarende til 81,5 % af det samlede udbud.

Ud over danskkurserne omfattede programmet 25 kurser i håndværk og kreativitet, 16 kurser i motion og bevægelse, 4 kurser i kunst- og litteratur, 4 musikkurser, 4 kurser for Aktive Pensionister, ét enkelt madlavningskursus, 4 øvrige sprogkurser og ét IT- kursus.

Kursusvirksomheden modtog i budgetåret 2024 offentlige tilskud på 82.633,70 €.

Familiesprogaktiviteter

I sæsonen 2024-2025 blev der gennemført flere initiativer, der styrker hele familiens sproglige udvikling.

Familiesprogdage

Der blev afholdt i alt 7 familiesprogdage.

To fandt sted på Jes Kruse-Skolen i regi af SSF Rendsborg-Egernførde og fem blev arrangeret af SSF Amt Sydvest på Bredsted Danske Skole.

I alt deltog 199 forældre i danskkurser på forskellige niveauer, mens børnene deltog i kreative workshops.

Derudover arrangerede SSF, Grænseforeningen og Jaruplund Højskole i fællesskab en Familiesprogfestival på Jaruplund Højskole, som samlede både forældre og børn om sproglige og kulturelle aktiviteter.

Familiesproguger på Vesterled

Som et nyt initiativ afholdt Dansk Skoleforening for Sydslesvig og Dansk Voksenundervisning i sommeren 2025 de to første familiesproguger på lejrskolen Vesterled. Her deltog 33 forældre og 37 børn. Forældrene fik intensiv danskundervisning, mens medarbejdere fra SdU stod for børnenes aktiviteter, hvilket skabte optimale rammer for hele familiens sproglige udvikling.

Statistik 2024-2025

Emne	Kurser	Deltagere
Dansk sprog	260	2.719
Øvrige sprog	4	33
Håndværk & kreativitet	25	195
Motion & bevægelse	16	178
Kunst & litteratur	4	169
Musik & kor	4	44
Aktive pensionister	4	72
Madlavning	1	9
IT	1	8
I alt	319	3.427

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Kurser	322	128	298	343	298	319
Deltagere	3.568	1.107	2.720	3.349	3.176	3.427

LADELUND UNGDOMSSKOLE

ved forstander Tore Bock

Ladelund Ungdomsskole startede sit virke som efterskole i 1982. Skænket fra A. P. Møller Fonden var det oprindelige formål, at give børn i Sydslesvig et tilbud på en efterskole syd for grænsen. Siden er formålet ændret til at være brobygger til erhvervslivet nord og syd for grænsen plus at udvikle på en åben undervisningsstruktur.

Begge formålsbeskrevne opgaver har taget meget opmærksomhed de seneste fem år. I dag tilbydes en åben undervisningsstruktur, der fremmer erhvervsrelaterede kompetencer. Eleverne får plads og rum til udvikling af deres egen lærings- og problemløsningsstruktur. Dette opnås ved at tænke undervisningen delvis i kurser på tværs af klasserne, lektioner i værksteder ved udgang af undervisningsdagen og åbne lektioner, hvor eleverne selv bestemmer, hvilket hovedfag de ønsker at arbejde med. Evaluering i alternative former i stedet for skriftlige klasseprøver vægtes højt.

De sidste to år byggede vi bro til erhvervsuddannelser i Danmark og Tyskland ved at besøge EUC Syd i Tønder og Aabenraa og den tilsvarende tyske institution BAW i Nibøl. Eleverne afprøvede forskellige erhverv i de respektive værksteder under vejledning af håndværksmestre. Begge Kooperationer blev vi nødt til at stoppe med i år grundet uafklaret økonomi. Skolen kan ikke løfte udgifterne fra eget budget og hverken Danmark eller delstaten Slesvig-Holsten har i skrivende stund signaliseret deres understøttelse. Skoleforeningen har dog rettet henvendelser til de respektive ministerier og understøtter kraftigt derved.

Alternativ afprøver vi i år for første gang en Kooperation med Berufliche Schule Nibøl, som er tovholder for et erhvervsvejledende projekt MYRE med samarbejdspartnere i Danmark og Tyskland. Målet i dette flerårige projekt er netop at udvikle former for erhvervsorientering på tværs af den dansk-tyske grænse.

Ladelund Ungdomsskole har fortsat været pilotskole for udvalg af en kommende læringsplatform og skoleadministrativt system og er i år en af pilotskolerne for implementering af en ny eksamensprocedure i mundtlig dansk.

Set i lyset af, at mange af skolens elever har haft vanskelige første år i deres skolegang, opnår vi regelmæssig gode eksamensresultater. I 2024-25 gik 17 ud af 21 elever i 9. klasse op til ESA-eksamen. Alle bestod og otte kunne vi give et tilbud om at fortsætte i 10. klasse, hvoraf seks fortsat bor som bofællesskab i eget hus på skolen. Dette kan anses som et repræsentativt resultat.

Elevtallet for skoleåret 2025-26 ligger under gennemsnittet for de seneste år. Skolen huser i år 55 elever fra årgangene 7. – 9. klasse inklusiv en læringsgruppe og de tidligere omtalte elever i 10. klasse.

Ungdomskollegiet

ved forstander Allan Pedersen

Ungdomskollegiet på Marienhölungsweg i Flensborg blev efter en indsamling i Danmark givet som gave til Skoleforeningen i 1971. Huset har siden været hjem for unge, som har søgt uddannelse i byen.

Ungdomskollegiet har en bestyrelse bestående af tre forældre, to repræsentanter fra Duborg-Skolen, en repræsentant fra Styrelsen og to kollegianere.

Ved skoleårets begyndelse kunne vi melde alt optaget på Ungdomskollegiet, og det var vi selvfølgelig glade for, selvom vi ellers altid gerne vil kunne tilbyde et ledigt værelse til et ungt menneske, som af den ene eller anden grund akut får behov for at flytte hjemmefra. Presset lattede lidt i løbet af efteråret, og lærerstuderende fra Danmark og flere andre gæster i Sydslesvig har boet hos os i løbet af året.

To gange om året er der naturfagsdage på Duborg-Skolen for Før og Silds 7. og 8. klasse. Det involverer Ungdomskollegiet, fordi børnene spiser hos os og sover på madrasser på gulvet. Når de så om et år eller to flytter ind i 9. klasse, kender de allerede kollegiet, og det giver tryghed til alle.

Særligt kollegianerne, som går i gymnasiet, overnatter her ofte i weekenderne, fordi de skal til sport, passe et fritidsjob eller til en fest med kammeraterne fra skolen. Huset bliver udenfor ferierne brugt 24-7, og det har hidtil fungeret uden problemer.

Det har igen været fornøjelse af have unge fra Danmark boende hos os under ordningen 10. klasse i Sydslesvig. Vi stiller i hvert skoleår fire pladser til rådighed for projektet, fordi vores unge og de danske unge har stor gensidig gavn af at mødes. Det er helt sikkert, at de danske unge efter opholdet tager hjem til Danmark som gode ambassadører for mindretallet.

Efter mere end et år uden fast køkkenleder er vi glade for, at Kim Christoper Jürgensen nu er begyndt hos os. Han er en dygtig kok, som de unge er meget begejstrede for. Kim har stor viden om vegetarisk kost, og det er vigtigt, fordi næste hver tredje kollegianer er vegetar.

Vi må dog være ærlige om de udfordringer, vi står overfor. Priserne på fødevarer, også grøntsager er steget markant, og det stiller krav til både kreativitet og planlægning i køkkenet.

Det går rigtig fint med vores to kokkelæringer, som begge er engagerede og nysgerrige. Det er vores plan, at vi, når de to er færdiguddannede, igen vil tilbyde en uddannelsesplads til en ung sydslesviger i vores køkken.

Kollegierådet, som er de unges forum, arrangerer i løbet af året diverse aktiviteter. Vi har bowlet, stået på skøjter, besøgt roklubben, været i Heide Park og meget mere. Det er i øvrigt vores indtryk, at langt hovedparten af kollegianerne flittigt bruger fritidstilbuddene i byen – særligt i de danske foreninger. I oktober havde vi åbent hus arrangeret sammen med vores nabo Villa Paletti. Det var sjovt at vise naboer og andre rundt på Ungdomskollegiet. Flere fortalte, at de i mange år havde gået forbi ude på fortovet og egentlig været nysgerrige efter at vide, hvad der foregik bag de grå mure. Det ved de nu.

Vi tilstræber en hjemlig stemning i vores hus. Der må gerne dufte af hjemmebagt brød fra køkkenet, og det er hyggeligst, når man kan høre grin fra et værelse og samtidig lyden af en der øver sig på klaveret i spisestuen...

Jaruplund Højskole

ved forstander Karsten B. Dressø

Med rekorden sidste år i 2023 tror jeg vi alle tænkte, at nu er vi ved at være ved det maximale antal kursister og gæster i løbet af et år på Jaruplund Højskole - Men vi tog fejl. Ved en kæmpe fælles indsats af alt personalet på Jaruplund Højskole lykkedes det os i 2024 at sætte en ny rekord. Dette på trods af at vi besluttede i en årrække at udskyde vores 12 ugers kursus European Changemaker Programme (ECP) for de unge elever nogle år.

Jeg kan igen, igen og nu på 11. år som forstander, glæde mig over det tværgående samarbejde og den fælles indsats som alt personalet yder år efter år. Hver enkelt af medarbejderne gør en forskel ud over egne ansvarsområder, og uden denne indsats var det ikke for Jaruplund Højskole at opnå årets resultater samt de mange positive evalueringer/tilbagemeldinger fra vores kursister.

Antal gæster og kursister på korte kurser

Analog de tidligere år er vores tal opgjort i

- *det totale antal gæster* på Jaruplund Højskole til forskellige arrangementer (inkl. vores kursister),
- *samlet antal af kursister*. Det vil sige kursister jf. vores kursuskatalog, øvrige kursister som vi har haft på kurser, der er udarbejdet i samarbejde med danske lokalforeninger/andre

Det totale antal gæster

2024 var nyt rekord år. Vores målsætning for antallet af gæster på Jaruplund Højskole for 2023 var på 4.000, hvilket vi overgik. Vi kom op på 6.266 i 2024 med gæster/kursister til forskellige arrangementer, udlejninger og kurser (mod 6.043 i 2023). Det var noget mere end budgetteret. Vi forventer at tallet bliver noget mindre for 2025 idet nedskæringerne på kursusområdet for Skoleforeningen medfører færre udlejninger og dermed gæster den vej.

Samlet antal kursister

Det samlede antal kursister, som både er kursister jf. vores kursuskatalog og kurser i tæt samarbejde med danske foreninger, steg til 1.225 kursister. Heraf var der 63 kursister fra mindretallet på dansk kursus under voksenundervisning og de øvrige 1.162 kursister kom fra Danmark. Dermed var vi atter en vigtig bidragsyder til at øge kendskabsgraden i Danmark til det danske mindretal.

Idet Jaruplund Højskole havde det første hold kursister fra den 11. marts 1950 og officielt har 75-års fødselsdag/jubilæum den 8. september i år, har hele vores kursusprogram 2025 været præget af at være et "Jubilæumsår".

Personale

Ansættelsesproces i foråret 2024 efter to nye lærere bar frugt og vi kunne den 1. august 2024 byde vores to nye yngre lærerkollegaer velkommen. Begge kommer her fra det danske mindretal og har en universitetsuddannelse m.m. fra Danmark samt arbejdet/undervist i Danmark inden de kom her til Jaruplund Højskole. Efteråret 2024 har primært været brugt til indføring i vores kursusstruktur og gennemførelse samt udarbejdelse af kurser til vores 2025 Jubilæumsprogram.

Som jeg skrev tidligere, og også har skrevet i de foregående år, skal der igen lyde en stor tak alt personalet på højskolen, for den indsats der er ydet i 2024 og fortsat ydes i 2025. Vores gæster og kursisters tilbagemeldinger indeholder fortsat megen ros til hele personalegruppen, og det er i den grad berettiget. Det er også vigtigt at huske på at vi under ingen omstændigheder kunne og kan opnå vores resultater uden denne indsats. Tak.

Støttekredsen for Jaruplund Højskole

Støttekredsens livsvarige medlemmer kan fortsat deltage i forskellige aktiviteter/foredrag sammen med vores kursister. Disse tilbud offentliggøres løbende på vores hjemmeside ligesom der opfordres ved forskellige aktiviteter til at blive livsvarigt medlem af Støttekredsen for Jaruplund Højskole.

Fremadrettet

Vores kortkursusprogram for 2025 blev igen offentliggjort sidst på sommeren 2024 med mulighed for at tilmelde sig kurserne. Den sidste dag i december 2024 havde vi 474 tilmeldte til vores korte kurser i 2025 inkl. kurser til foreninger. Vi har en forventning om, at vi i 2025 kommer op over 900 kursister og lidt mindre end rekorden for 2024. Vi har måttet aflyse en del af vores kurser grundet for få tilmeldte, og ikke mindst vores satsning med et familiekursus i begyndelsen af august for både danske og tyske familier måtte aflyses. Et kursus som tidligere har ligget i begyndelsen af den danske sommerferie i juli måned og haft over 70 kursister inkl. børn. Desværre var der med den nye placering ikke opbakning til kurset. Kurset var ellers lavet i samarbejde med Grænseforeningen og SSF og ikke mindst med den sproglige del "Sprogfestival" indarbejdet i kurset.

Afslutning

Tak for det fortsatte gode samarbejde med vores bestyrelse, Skoleforeningens forskellige afdelinger og institutioner, Driftsrådet samt vores støttekreds. Det er fortsat en fornøjelse at være forstander og samarbejde med de 14 engagerede medarbejdere, der ved fælles indsats på såvel hverdage, helligdage og i weekender, sommer som vinter, er med til at øge kendskabsgraden til det danske mindretal her i Sydslesvig.

CHRISTIANSLYST

En stigning foregår som regel ikke lineær, men zigzag. Det gælder også for Christianslyst. Efter "rekordåret" 2024 med 10.000 overnatninger - foruden tusind dagsgæster - var tallene dykket lidt i 2025. Samtidigt er 2025's sidste måneder optaget af en optimal forberedelse af 2026, hvor overnatningstallet igen stiger til mindst 11.000. Det er en tilvækst på mindst 30 % fra år til år, som selvfølgelig kommer til at udfordre både personalet og bygningen.

Forøgede indtægter giver således grundlag for mere personale. Samtidigt bliver bygningens vedligeholdelse og bygningsfejl en ekstra stor udfordring. Den 3.500 m² store bygning fra 1969 skal i endnu højere grad kunne holde til presset i de år der kommer. I den forbindelse fokuseres også på isolering, da en stor del af husets indtægter går tabt på energiforbrug.

Fra Skoleforeningens klausurmøde for Styrelsen ved årets begyndelse til 110 gæster fra et nordjysk gymnasium i december, har Christianslyst i 2025 haft 7600 overnatninger og 500 dagsgæster. Af disse kom ca. 60 % fra Danmark. "Resten" kom fra andre lande, men dog primært fra Tyskland. Andelen af danske gæster er dermed steget markant, idet fordelingen i 2024 var 50-50.

Samlet set, tydeliggør gæstegrupperne, at Christianslysts kundegrundlag er at huse lejrskoler og foreningsgrupper med interesse for Sydslesvig. Skønt gæsterne kommer mange steder fra, har de interessen for Sydslesvig og mindretallet tilfælles. Derfor får alle Christianslysts gæstegrupper tilbudt et oplæg om mindretallet. Stort set alle tager imod tilbuddet. Oplægget bliver tit suppleret med oplysning om regionen under udflugter til andre af mindretallets institutioner og indretninger.

Da Skoleforeningen i praksis kun har drevet Christianslyst i fire år (Corona-perioden ikke medregnet), har man i 2025 for første gang kunnet tale om nye stamkunder: Ca. halvdelen af årets gæster havde således været på Christianslyst første gang i '23 eller '24. Denne tendens ses endnu tydeligere ifm. bookingerne for næste år.

Dette bekræfter også de valg der blev truffet ifm. rekrutteringen af nyt personale, idet gæsterne i 2025 blev mødt af et nyt Christianslyst-team. Det blev i sin nuværende form sammensat i sommeren 2024, og havde dermed sit første hele arbejdsår i 2025. Christianslysts ti medarbejdere opnåede således stabil drift – til dels endda uden lederen, som ufrivilligt var fraværende i en periode.